

Technická univerzita v Liberci

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Martin BENEŠ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor : Penitenciární péče

**TRESTNÁ ČINNOST MLADISTVÝCH
CRIMINAL ACTIVITY OF ADOLESCENTS**

Bakalářská práce: 09-FP-KSS-4001

Autor:

Martin BENEŠ

Podpis:

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	zdrojů	příloh
72	13	1	8	47	2 + 1 CD

V Liberci dne: 01.12.2011

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): Martin Beneš
studijní obor (kombinace): Penitenciární péče
Název BP: **Trestná činnost mladistvých**
Název BP v angličtině: **Criminal Activity of Adolescents**
Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová
Konzultant:
Termín odevzdání: prosinec 2011

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 14.12.2010

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): _____

Datum: _____

Podpis: _____

Název BP: TRESTNÁ ČINNOST MLADISTVÝCH

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová

Podpis:

Cíl: Analyzovat motivy a důsledky trestných činů mladistvých ve vybraném regionu.

Požadavky:

1. Formulace teoretických východisek
2. Vymezení základních pojmů
3. Projektování průzkumu
4. Sběr dat
5. Interpretace dat
6. Formulace závěrů a návrhů opatření

Metody: Studium a analýza spisové dokumentace
Sekundární analýza statistických dat
Rozhovor

Literatura: JELÍNEK, Jiří. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže. 1 vydání podle právního stavu k 1. 9. 2004. Praha: Linde, 2004. s. 144. ISBN 80-7201-493-5.

MATOUŠEK, Oldřich – KROFTOVÁ, Andrea. Mládež a delikvence. 2.vyd. Praha:Portál 2003. s. 340. ISBN 80-7178-771-X.

NOVOTNÝ, Oto. ZAPLETAL, Josef a kol. Kriminologie. 2 vyd. Praha:ASPI, 2004. s. 451 ISBN 80-7357-026-2.

NIKL, Jaroslav. Sociální patologické jevy u dětí a mládeže se zaměřením na jejich prevenci. 1 vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2000. s. 100. ISBN 80-7251-033-9.

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času. 2.vyd. Praha:portál, 2001. s. 229. ISBN 80-7178-569-5.

VÁGNEROVÁ, Marie. Psychologie problémového dítěte školního věku. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. s. 170. ISBN 80-7184-488-8.

ZAPLETAL, Josef. Prevence kriminality. 2. přepracované. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. s. 108 ISBN 80-7251-200-5.

ZOUBKOVÁ, Ivana. Kontrola kriminality mládeže. 1.vyd. Dobrá voda: Aleš Čeněk, 2002. s. 231. ISBN 80-86473-08-2.

Čestné prohlášení

Název práce: Trestná činnost mladistvých
Jméno a příjmení autora: Martin Beneš
Osobní číslo: P07001093

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 01.12. 2011

Martin Beneš

Poděkování

Děkuji touto cestou své vedoucí bakalářské práce Mgr. Kateřině Thelenové za odborný a metodický doprovod a cenné připomínky k obsahu.

V neposlední řadě musím poděkovat celé mé rodině a kolegům za jejich bezmeznou trpělivost a morální podporu.

Název bakalářské práce	Trestná činnost mladistvých
Název bakalářské práce	Criminal Activity of Adolescents
Jméno a příjmení autora	Jméno a příjmení autora
Akademický rok a odevzdání bakalářské práce	2010/2011
Vedoucí práce	Mgr. Kateřina Thelenová

Anotace

Bakalářská práce byla zaměřena na majetkovou trestnou činnost páchanou ze strany mladistvých ve Frýdlantském regionu za období 01.01.2010 – 31.08.2011. Jejím hlavním cílem bylo zjistit, co dnešní mladou generaci motivuje k páchání trestné činnosti a jaké důsledky toto jednání přináší. Práce byla rozdělena na dvě stěžejní oblasti a to na teoretickou a praktickou část. V teoretické části po krátkém historickém exkurzu trestně právní úpravy kriminality mladistvých byl pomocí odborných zdrojů popsán rizikový a kriminogenní faktor, který může vést ke vzniku delikventního chování mladistvých. Pozornost byla také věnována motivům, důsledkům a struktuře kriminality mladistvých ve vztahu k trestné činnosti. Praktická část byla věnována samotnému průzkumu, který se týkal statistických dat a spisových materiálů za období 01.01.2010 – 31.08.2011. Za pomoci analýz policejních statistických materiálů byl zjištěn přesný počet trestných činů, objasněnost a věkové rozložení pachatelů těchto činů v Libereckém kraji a Frýdlantském regionu. Studium a analýzou spisových materiálů uložených v Policejních archivech ve Frýdlantském regionu s označením TČ byla zobrazena majetková trestná činnost, podíl na této činnosti ze strany mladistvých pachatelů se zaměřením na věk, pohlaví, rodinné prostředí, místo páchání trestné činnosti, motivy, způsob a důsledky. Výsledky ukázaly, že mladistvé pachatele nejvíce motivuje k páchání trestné činnosti finanční zisk. Jako důsledek za své protiprávní jednání jim bylo soudními orgány nejčastěji uloženo trestní opatření.

Klíčová slova:

Mladiství, kriminalita, trestný čin, motiv, tresty, delikvence, rodina, škola, vrstevníci, sociální patologické jevy, Frýdlantský region.

Annotation

This bachelor thesis is focused on property crimes committed by adolescents in Frýdlant region for the period 1.1.2010 to 31.8.2011. The aim of this work was to find out what motivates the rising generation to commit crimes and what consequences does it take. This work is divided into two main parts – the theoretical and the practical one. There are described risk factors and factors that can lead to creation of delinquent behavior of adolescents in the theoretical part of the work. There is also paid attention to motives, consequences and to the structure of criminality of adolescents in relation to a criminal activity in general. The practical part deals with a survey itself which is related to statistical data and archive materials for the period 1.1.2010 to 31.8.2011. It has been found the exact number of criminal acts, clarification and age distribution of offenders these crimes in Liberec and Frýdlant regions. There have also been visualized the property criminal activity and share in this kind of activity by adolescent offenders according their age, gender, family environment, the location of the committed crime, motives, manner and their consequences by studying and analyzing archive materials marked as TČ, which were stored in police archives in Frýdlant region. The results have shown that adolescent offenders are mostly motivated to commit crimes by a financial profit. They have been given an objective as a result of their criminal activities by law enforcement agency most often.

Keywords:

Adolescents, criminality, crime, motive, punishments, delinquency, family, school, contemporaries, social pathological phenomena, Frýdlant region.

Obsah

Úvod	11
Teoretická časť	13
1 Historie trestněprávní úpravy kriminality dětí a mládeže	13
2 Riziková stádia ve vývoji jedince v jednotlivých etapách	14
2.1 Pubescence a adolescence	16
3 Pojem mladiství, mládež, osoba blízká věku mladistvému	18
4 Motivy mladistvých k protispolečenskému jednání	19
5 Kriminogenní faktory	21
5.1 Biologické faktory	22
5.2 Psychologické (vnitřní) faktory	22
5.2.1 Rozumové schopnosti	22
5.2.2 Impulzivita a sebehodnocení	23
5.3 Sociální (vnější) faktory	24
5.3.1 Vliv rodiny	24
5.3.2 Vliv školy	26
5.3.3 Vrstevnické party	27
5.3.4 Masmédia	28
6 Typické způsoby trestné činnosti mladistvých	29
7 Důsledky trestné činnosti mladistvých	31
7.1 Trestání delikventního chování a opatření ukládaná mladistvým	31
7.1.1 Výchovná opatření	32
7.1.2 Ochranná opatření	33
7.1.3 Trestní opatření	34

7.2	Důsledky z pohledu mladistvého delikventa	35
8	Struktura kriminality mladých ve vztahu k trestné činnosti	36
	Praktická část	39
9	Prostředí průzkumu	39
10	Cíl a předpoklady práce	40
11	Popis průzkumného vzorku	41
12	Použité metody průzkumu	42
12.1	Analýza statistických materiálů	42
12.2	Analýza dokumentů	42
13	Vlastní průzkum	43
13.1	Statistické zpracování celkové kriminality	44
13.2	Deskriptivní data	53
14	Vyhodnocení předpokladů	58
15	Kazuistika	60
16	Navrhovaná opatření	63
	Závěr	64
	Seznam použité literatury	68
	Seznam tabulek a grafů	71
	Seznam příloh	72

Úvod

Každá společnost má určené normy, které určují žádoucí chování lidí. Zpravidla se jedná o rozsáhlý soubor psaných i nepsaných zvyklostí a pravidel. Za porušení normy či překročení obecně známé meze, jsou ze strany společnosti ukládány sankce.

V dnešní době je zapotřebí klást důraz na smysl života, význam hodnot jako je úcta k člověku, přírodě a na vzdělanost, neboť žádný člen jakékoli společnosti nezíská všeobecný náhled studiem odborné literatury. Tento náhled získá především za použití správného výchovného působení ze strany rodiny či pomáhajících profesí. Na mladistvé, je tedy zapotřebí výchovně působit, což může mít rozhodující úlohu na páchání nezákonné činnosti.

V dnešní době můžeme narazit na názor, zda má vůbec smysl zabývat se problematikou delikventního chování mladistvých, neboť se jedná o přirozenou součást vývoje jedince. S tímto názorem se autor této práce neztotožňuje, neboť mladí lidé jsou snadno ovlivnitelní. Příkladem takového působení nemusí být jen rozbité okno či vytváření různých grafitů na obecním či soukromém majetku, ale převážně na zvýšeném počtu trestných činů. Tento autorův názor potvrzuje i fakt, že problematikou delikventního chování mladistvých, které vykazuje odlišné znaky od kriminality dospělých, se zabývá mnoho odborníků, jejichž cílem je zjistit příčiny, důsledky či motivy vedoucí k tomuto chování a prostřednictvím vhodné interpretace je alespoň eliminovat.

Předložená bakalářská práce má analyzovat motivy a důsledky trestných činů mladistvých ve Frýdlantském regionu Libereckého kraje po nabití účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Bakalářská práce na téma Trestná činnost mladistvých je rozdělena na dvě části, a to teoretickou a praktickou. Teoretická část je zpracována za pomoci odborné literatury, zabývající se problematikou kriminality mladistvých, výchovou, vývojovými stádii, kterými mladiství procházejí a platnými právními předpisy. Za využití těchto odborných zdrojů jsou v této práci popsány a vysvětleny základní pojmy, krátký historický exkurz do trestněprávní úpravy kriminality dětí a mládeže, popsána riziková stádia ve vývoji jedince v jednotlivých etapách, kriminogenní faktory, motivy mladistvých, důsledky a struktura kriminality mladistvých ve vztahu k trestné činnosti.

Praktická část této bakalářské práce prezentuje výsledky realizovaného průzkumu zkoumaného vzorku, který tvoří mladiství pachatelé, známých trestných činů, za využití analýz statistických materiálů a dokumentů vedených v Libereckém kraji a Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 – 31.08.2011.

Praktická část je rozdělena do čtyř částí. První část popisuje Frýdlantský region, druhá část cíl, předpoklady, zkoumaný vzorek a metody průzkumu, třetí část vlastní průzkum s prezentací celkové kriminality ve Frýdlantském regionu a v Libereckém kraji za období 01.01.2010 – 31.08. 2011, se zaměřením na majetkovou trestnou činnost mladistvých, na zpracování dat formou deskriptivní statistiky a prezentaci příkladů z praxe. Čtvrtá část obsahuje vyhodnocení předpokladů, shrnutí, navrhovaná opatření a závěr.

Cílem této bakalářské práce je popsat a vysvětlit nejčastější motivy vedoucí k majetkové kriminalitě mládeže, jaké trestné činnosti se mladiství nejčastěji dopouštějí, jakou formou, jaké důsledky to přináší apod.. Práce je také zaměřena na analýzu faktorů, ovlivňujících trestnou činnost (věk, pohlaví, věkové rozložení, úplnost rodin, místo).

Účelem této práce není nalézt řešení tohoto problému, ale popsat základní motivy a důsledky, které se na majetkové kriminalitě mladistvých ve Frýdlantském regionu výrazně podílejí.

Teoretická část

1 Historie trestněprávní úpravy kriminality dětí a mládeže

Cílem této části práce je přiblížit historický vývoj právního systému v Českých zemích ve vztahu k delikventní mládeži, budeme se zde zabírat důsledky protispolečenského jednání a následnými tresty.

Od roku 1918 platily v tehdejší Československu dva trestněprávní systémy. V Českých zemích platil Rakouský trestní zákoník z roku 1852 jako prozatímní úprava. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi uherské právo (Zezulová 1997, s. 32).

V Československé republice bylo samostatné trestní právo a soudnictví ve věcech delikventní mládeže poprvé upraveno zákonem ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. zákon o trestním soudnictví nad mládeží (dále jen ZTSM), s nabytím účinnosti od 1. října 1931 (Šámal, aj. 2007, s. VI). Z důvodové zprávy vyplývá, že tento zákon je daleko více zaměřen na nápravu mladistvých pachatelů, prevenci kriminality mládeže a ochranu společnosti. V důvodné zprávě k tomuto zákonu se tehdy psalo: *Je již obecným míněním celého kulturního světa, že zločinnosti mládeže nestačí čelit trestem, nýbrž je zapotřebí zjišťovat a potírat ono skryté zlo, z něhož trestný čin vytryskl. ...Čeliti tomuto zlu zavčas a to nejen trestem, který je tu často prostředkem neúčinným, nespravedlivým, ba i nebezpečným, nýbrž opatřeními výchovnými, směřujícími k mravní záchrance a k polepšení mladistvého, je tu příkazem humanity a rozumné kriminální politiky. Jinak nelze zabrániti tomu, aby ze zanedbané mládeže se doplňovaly řady zločinců z povolání a rostlo neproduktivní břímě vězeňství a pauperismu* (Karabec 2003, s. 26). Tento zákon o trestním soudnictví nad mládeží včetně vládního nařízení č.159/1931 Sb. se stal hlavním zdrojem inspirace pro současnou právní úpravu (Zoubková 2002, s. 95).

ZTSM jednak komplexně upravoval *trestní odpovědnost* mladistvých ve věku od 14 do 18 let a trestně právní následky jejich protiprávních činů nazvaných *provinění* a nově koncipoval účel a zvláštní odchylky trestního *řízení* ve věcech mládeže (Šámal, aj. 2007, s. XII). Po osvobození Československa a nastolením komunistického režimu po únorovém převratu v roce 1948 byl zákon z roku 1931 zákonem č. 86/1950 Sb. zrušen bez toho, aby byl nahrazen jiným speciálním zákonem. Trestně právní ustanovení byla opět včleněna do obecných trestněprávních předpisů trestním zákoníkem z roku 1950. Nové obecné trestní kodexy byly přijaty v roce 1961 (Zezulová 1997, s. 79). Až do roku

1990 trestní právo nedávalo příliš mnoho možností k ukládání alternativních trestů. Teprve novely trestních kodexů z 90. let rozšířily trestní zákon o další tresty a možnosti zahlazení odsouzení pro mladistvé. Rozšíření umožňovalo ukládat alternativní sankce a odklony od standardního trestního řízení. V letech 1997 až 1999 začala pracovat skupina odborníků pověřených tímto úkolem v rámci Komise pro rekodifikaci trestního práva na předloze nového zákona o soudnictví ve věcech mládeže (Kratochvíl 2009, s. 412). Počátkem roku 2000 byla vypracována první neoficiální osnova (Lotrie, aj. 2000, s. 200).

K reformě trestního zákonodárství na mládeži došlo přijetím zákona o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (dále jen ZSM), pod číslem 218/2003 Sb., účinný od 01. 01. 2004. Tímto byla reforma trestního práva mládeže v České republice legislativně završena. Jeho smyslem je komplexně upravit problematiku trestního práva mládeže jak po stránce hmotné, tak procesní, nově stanovit soudy pro mládež a vymezit možné sankce za protiprávní činy mládeže. Zákon zejména vymezuje podmínky a procesní postup rozhodování soudů o mladistvých a neopomíjí ani opatření vůči dětem mladším 15 let (Kratochvíl 2009, s. 413).

2 Riziková stádia ve vývoji jedince v jednotlivých etapách

V této části se budeme věnovat psychologickému vývoji jedince se zaměřením na období pubescence a adolescence. Začlenění textu do práce vychází z poznatku, že věk jedince ovlivňuje nástup kriminálního jednání, závažnost a opakování trestné činnosti, její ústup a přetrvávání. Věk je jedním z nejdůležitějších **prediktorů**¹ kriminálního jednání (Blatníková, aj. 2009 s. 19). V průběhu života člověk prochází několika výrazně odlišnými obdobími.

¹ *Prediktory delikventního/kriminálního chování, tj. znaky pravděpodobného ukazatele budoucího kriminálního chování posuzované osoby.* (Blatníková 2009, s. 5).

Podle nápadných znaků, biologických, sociálních a psychologických² změn se nejčastěji rozlišují (Čáp 2007, s. 213):

- Prenatální období
- Rané dětství, které zahrnuje první rok života (kojenec, přesněji nemluvně) a dále druhý a třetí rok (batole)
- Předškolní věk, přibližně od tří do šesti let
- Mladší školní věk, kdy dítě navštěvuje první stupeň základní školy (přibližně od šesti do deseti až jedenácti let)
- Střední a starší školní věk, popřípadě věk mládí; zahrnuje prepubertu, pubertu (u dívek okolo třinácti let, u chlapců přibližně o rok později) a dále adolescenci (od puberty přibližně do dvaceti let)
- Dospělost, která se dále člení na mladou dospělost (přibližně od dvaceti do třiceti let), střední dospělost (od třiceti do čtyřiceti pěti let) a pozdní dospělost (od šedesáti až šedesáti pěti let)
- Stáří (po šedesátém až pětadesátém roce)

Praktický význam rozlišení jednotlivých věkových období podle Čápa a Mareše je značný. Člověk v jiném věkovém období, než v jakém se nacházím právě já, může mít značně odlišný způsob prožívání a hodnocení týchž událostí, má jiné zkušenosti, problémy atd. Když k tomu nepřihlížím, může dojít k nedorozumění a zbytečným konfliktům. To se týká zejména výchovy. Dospělí někdy předpokládají u dětí stejně rozvinuté myšlení, hodnocení, možnost sebeovládání apod., jako mají sami a ostatní dospělí. Také pro dítě bývá nesnadné vžít se do prožívání a stavu dospělého. Je žádoucí podporovat cesty vzájemného porozumění mezi lidmi různého věku (Čáp, aj. 2007, s. 214).

Podle Marie Vágnerové má každá vývojová fáze lidského života specifický smysl a cíl. Úsilí o dosažení cíle příslušného období se ne vždy zdaří, může dojít k selhání. Předpokladem úspěšného vývoje je, aby dědičné dispozice i vlivy prostředí byly v normě, a taktéž aby všechny oblasti psychického vývoje probíhaly ve vzájemném souladu a časové shodě (Vágnerová 1999, s. 24).

² Více o těchto znacích pojednává kapitola 5 Kriminogenní faktory .

2.1 Pubescence a adolescence

V předchozí části jsme se zabývali některými faktory, které mohou podmínit vznik delikventního chování. V této části se zaměříme na vývojovou fázi, kdy vliv těchto faktorů má obzvláštní význam.

Období **pubescence** zahrnuje fázi prepuberty (cca 11-13 let) a puberty (cca do 15 let). Ze školského hlediska, jde o starší školní věk. Na konci tohoto období je důležitý sociální mezník - ukončení povinné školní docházky a volba povolání (Švingalová 2006, s. 74).

Toto období je z celého vývoje jedince nejdramatičtější. Dochází k pohlavnímu dospívání a k novému začlenění osobnosti do společnosti (Říčan 2004, s. 169). Dospívající jsou zvýšeně labilní, náladoví, snadno unavení a podráždění. Dívky i chlapci věnují zvýšenou pozornost svému vzhledu, účesu a také oblečení. Je to pochopitelné, neboť obraz vlastního těla a zevnějšku je součástí sebepojetí a sebehodnocení. Pronikavé změny – biologické, psychologické i sociální – v době dospívání vedou k otřesení dosavadní jistoty mladistvých, kteří nyní hledají vlastní, novou, vyšší identitu, zodpovězení otázek *kdo jsem vlastně já, o co mi v životě jde a jak se na mne dívají druzí.....*, jak charakterizoval toto období Erikson (Čáp, aj. 2007, s. 233). Škola a rodina má velký vliv na rozumový vývoj, neboť dochází ke změně ve vztahu k vrstevníkům, rodičům a dalším autoritám (Říčan 2004, s. 169).

Někteří psychologové označili pubertu přímo jako druhou fázi vzdoru, po první v období batolecím. Některé pubescenti více, jiní méně, odmítají názory, postoje, příkazy a zákazy rodičů - po určitou dobu jakoby „ze zásady“ proto, že vycházejí od rodičovské autority. Přitom stejnou pobídku od vrstevníků nebo i od některého dospělého – např. oblíbeného trenéra, vedoucího oddílu – přijímají. Je to zátěžová situace pro dospělého i pro mladistvého, ale vyplývá ze zákonitého chodu vývoje osobnosti (Čáp, aj. 2007, s. 233,234).

V souvislosti s uvolňováním ze závislosti na rodičích probíhá začleňování do skupin vrstevníků. Pubescent hledá ve skupině či partách přijetí jakožto rovnocenný partner. Členové těchto skupin či part mají stejné nebo podobné problémy a zájmy na rozdíl od dospělých. Když je ve skupině či partě akceptován, přináší mu to značné uspokojení, jistotu, kladné hodnocení, na jehož podkladě lze budovat sebehodnocení. Tato seskupení mohou mít pozitivní vliv na jedince, ale také negativní vliv. Jedinec se snaží

v těchto seskupeních obstát a vydobýt si v partě pevnou pozici. Postupem času vliv party převládá nad vlivem rodičů (Čáp, aj. 2007, s. 234).

Adolescence je odvozeno z latinského adolescent a znamená dospívající, mladý, vyvíjet se, ale také vzrůstat se, sílit, mohutnět (Říčan 2004, s. 191). Období adolescenční nastupuje po pubertě, kdy se dokončuje tělesný růst a pokračuje společenské zařazování mladistvých, jejich přechod do dospělosti (Čáp, aj. 2007, s. 232). Toto období trvá do 20-22 let (res. do dosažení plné reprodukční zralosti, dokončení tělesného růstu, psychický vývoj dále pokračuje). K zásadnějším biologickým změnám již v tomto období nedochází. Probíhají zde změny především psychosociální (Švingalová 2006, s. 76).

Adolescenti pokračují ve formování své identity, jsou však ve specifické přechodné situaci. Nejsou ani dětmi, ani dospělými. Děti již být nechtějí a k dospělosti mají rozporuplný vztah. Na jedné straně by chtěli přednosti dospělosti, na druhé straně odmítají – v mnoha případech – odpovědnost dospělého, „jednotvárnost“ jeho práce a způsob života, jeho „usedlost“ apod. Erikson to vyjádřil termínem psychosociální moratorium (Čáp, aj. 2007, s. 236). Večerka uvádí, že *jeden z hlavních úkolů adolescence je nalezení identity* a při pochybnostech o vlastní identitě dochází jak ke kriminálním, tak i psychotickým epizodám (Večerka 2004, s. 36).

Konflikty mezi mladistvými a rodiči byly a budou. Mladí lidé kritizují své rodiče, a to stejně vehementně jako pubescenti. Nejedná se však o naivní vzpouru. Adolescent je všestranně, citově zkušenější, vzdělanější a jeho intelekt je vycvičenější. Adolescent nepotřebuje shovívavou blahosklonnost ve stylu „jen si mluv, však z toho vyrosteš, až poznáš život!“ Naopak potřebuje rodiče, kteří budou proti němu hájit svůj způsob života a své názory, kteří se budou vážně hádat, rozčilovat, protože si nechají adolescenční kritiku „dojít na tělo“. Nejvlastnějším základem výchovy adolescenta totiž je – brát ho vážně. To musí být opravdové, nelze klamat sám sebe. Dospívající potřebuje naší kritiku, i když ji špatně snáší. Nesmíme si ovšem plést kritiku s řečením, to nepotřebuje a snáší ji ze všech nejhůře. Konfrontací a sporem se vztah mezi adolescentem a rodiči nevyčerpává, alespoň v dobře fungující rodině (Říčan 2006, s. 213-215). Jestliže se nepodaří tyto rozpory úspěšně řešit, vzniká určité nebezpečí jak mentálního, tak sociálního selhání (Večerka 2004, s. 36).

Z výše uvedené charakteristiky, období pubescence a adolescence, jinak řečeno dospívání, se jedná o bouřlivou etapu vývoje jedince. Lze předpokládat, že mladistvý v tomto období je více náchylný ke spáchání trestné činnosti. Záleží tedy na každém konkrétním jedinci, jaký si zvolí způsob řádného života ve společnosti a formování vlastní osobnosti.

3 Pojem mladiství, mládež, osoba blízka věku mladistvému

Vzhledem k tomu, že pojmy uvedené v názvu kapitoly, jsou důležité pro tuto práci, je nezbytné, aby byly správně vymezeny. Tyto pojmy vymezují jednotlivé kategorie osob pro tuto bakalářskou práci.

Pojem **mladiství** vyvolává představu osoby, která nedosáhla ještě takového věku, aby o ní bylo možné hovořit jako o osobě dospělé. Občanské právo o takovéto osobě hovoří jako o nezletilci. Pojem zletilost je především občanskoprávní pojem. Zletilost podle občanského práva se nabývá při dosažení věku 18 let. Z tohoto pravidla samozřejmě existují výjimky stanovené rodinným právem, kdy se může mladiství takzvaně ostaršit a to uzavřením sňatku. V tomto případě osoba starší 16 let nabývá zletilost dříve. Nelze opomenout i tu skutečnost, že osoba ač nedosáhla zletilosti, může být alespoň částečně způsobilá k právním úkonům. Nabíť způsobilosti je totiž rozdílně modifikováno, a to i v závislosti na tom, o jakém právním odvětví uvažujeme. Např. v pracovním právu lze nabývat způsobilost k právním úkonům už dosažením věkové hranice 15 let, zatímco v občanském právu je subjekt způsobilý k právním úkonům dosažením zletilosti, tj. zpravidla dosažením osmnáctého roku věku (Cibulka, aj. 2005, s. 54,55).

V trestním právu je pojem mladistvý označován fyzickou osobou. Postavení mladistvého je vázáno na dobu spáchání trestného činu. Mladistvou je osoba ode dne, který následuje po dni patnáctých narozenin do dne, ve kterém dovršila osmnáct let věku. Obecná (plná) trestní odpovědnost pachatele nastává den následující po dni, ve kterém osoba dovršila osmnáct let věku. Na trestání mladistvých se vztahuje zvláštní ustanovení i zvláštní způsob řízení a zachovává se, dokud pachatel nepřekročí 19. rok svého věku. Od tohoto věku mluvíme tedy ve vztahu k mladistvému pachateli o jeho odpovědnosti za protiprávní činy. Naopak před dosažením výše uvedené věkové hranice je odpovědnost mladistvého pachatele za protiprávní činy vyloučena (Zoubková 2002, s. 13).

Pojem **mládež** je ve společenských vědách spojována s různými věkovými kategoriemi na právu nezávislémi. Nejširší rozpětí má pohled sociologický (Zoubková 2002, s. 12). Suchý a Švancar označuje mládež za věkovou skupinu, která ve společnosti zaujímá specifické postavení. U této mládeže probíhá fyzické a psychické dozrávání, v němž se odehrávají kvalitativní přeměny organismu v duševním životě i v sociálním postavení jedinců, které vrcholí dosažením relativně stálého stavu dospělosti (Suchý, aj. 1972, s. 42). Před novelou trestního zákona byl pojem mládež přímo uveden v trestním zákoně č. 140/1961 Sb., v hlavě šesté zvláštní části a i v názvu tří trestných činů, a to v § 217, 218 a 218a, jejichž formální stránka obsahovala výraz osoba mladší osmnácti let. Pojem mládež je i upraven v zákoně č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů.

V novém trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. je sice používán pojem **osoba ve věku blízkém mladistvým**, ale jeho definici nespecifikuje (Zákon č. 40/2009 Sb., § 41, písm. i). Věkem blízkým k věku mladistvého je chápáno období mezi osmnáctým a devatenáctým rokem života fyzické osoby. Pokud tyto osoby spáchají trestný čin v tomto věku, zákon předpokládá možnosti zmírnění v oblasti postihu (Zoubková 2002, s. 13).

4 Motivy mladistvých k protispolečenskému jednání

Následující kapitola pojednává o **motivaci**³ k páčání trestné činnosti. Aby se mladiství dopustil jednoho či více trestných činů, je zpravidla zapotřebí, aby nastala určitá kombinace osobnostních dispozic, podnětových situací a motivu (Spurný 1996, s. 50).

Koudelková, uvádí, že častým motivem bývá převážně touha po uspokojení materiálních potřeb tedy zisku něčeho, po čem dítě touží a nemůže toho běžnou cestou dosáhnout. Mezi hlavní motivy v období dospívání patří potřeba obdivu a uznání.

³ *Motivace je vnitřní nebo vnější faktor nebo soubor faktorů vedoucí k energetizaci organismu. Motivace usměrňuje naše chování a jednání pro dosažení určitého cíle. Vyjadřuje souhrn všech skutečností – radost, zvědavost, pozitivní pocity, radostné očekávání, které podporují nebo tlumí jedince, aby něco konal nebo nekonal. Motivy jsou osobní příčiny určitého chování – jsou to pohnutky, psychologické příčiny reakcí, činností a jednání člověka zaměřené na uspokojování určitých potřeb. Za základní formu motivů jsou pokládány potřeby, ostatní formy se vyvíjejí z potřeb. Potřeba je stav nedostatku nebo nadbytku něčeho, co nás vede k činnosti, jimiž tuto potřebu uspokojujeme (WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie 2011).*

Adolescentovi, který se cítí být ignorován, může delikventní chování sloužit jako prostředek pro posílení pocitu vlastní identity, pro připoutání pozornosti vrstevníků, eventuálně k jejich potrestání za předchozí přehlížení (Koudelka 1995, s. 82).

Suchý a Švancar uvádějí jako motiv k páchání nezákonné činnosti touhu mít nějakou věc. Tato touha je někdy spojena s přáním mít okamžitě tutéž přepychovou věc, kterou dítě vidí a která je předmětem závisti. Jindy je to snaha vyniknout mezi kamarády, pochlubit se jim nějakou věcí, kterou oni sami nemají a stoupnout tak u nich v ceně. Jako další možný zdánlivě nevysvětlitelný motiv uvádějí krádeže věcí, které by jim rodiče koupili, nebo co už mají a čeho by mohly jinak snadno dosáhnout, čemuž odpovídá i skutečnost, že věci jsou po krádeži ničeny a pohozeny. Jmenovaní autoři zde poukazují na to, že zde zřejmě hlavní úlohu představuje jejich nedostatečná úcta k majetku, která je následkem nesprávné výchovy v rodině. Motivem krádeže mezi spolužáky, je mimo jiné nepřátelství a nenávist. Dítě, chce-li ublížit druhému, s nímž se pohádalo, mu ukradne, nebo zničí věc, o níž si myslí, že na ní jeho soupeři nejvíce záleží.

Motivem ke spáchání trestné činnosti či provinění je touha získat věci uznávané okolím, tj. vyrovnat se vrstevníkovi z lépe situované rodiny, který chodí ve značkovém oblečení, má poslední model mobilního telefonu. Dalším motivem je ukázka demonstrace síly před svými spolužáky, kamarády nebo členy party, která směřuje vůči slabším jedincům (mladším dětem, starším osobám, postiženým). U chlapců lze předpokládat za jeden z motivů i touhu zaujmout, či udržet si svou dívku. To může vést ke krádeži předmětů přímo určených pro dívku, nebo k získání finanční hotovosti, za účelem nákupu luxusního zboží, hrazení společné útraty na diskotékách, večeřích a podobně. Jedním z dalších motivů k delikventnímu chování mladistvého může být i snaha vyhovět požadavkům - příkazům rodičů, kteří využijí trestní odpovědnosti dítěte (Novotný, aj. 2004, s. 381-383).

Náš právní řád tyto situace řeší v § 22 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, kdy do role pachatele trestného činu postaví osobu, která použila k provedení činu jiné osoby, která není trestně odpovědná.

Večerka uvádí jako nejčastější motivaci k delikventnímu jednání mladistvých (Večerka 2004, s. 58-67):

- Malé právní vědomí či představa, že je možné brát právo do svých rukou. Motivem je potrestání nepoctivce či odplata.
- Pocit majetkové nerovnosti, což vede k tomu, že jsou mladiství frustrováni nemožností užívat některé majetkové statky.
- Prožívání první „zhrzené lásky“, kdy se prožívaný vášnivě emotivní vztah změní ve stejně silné prožívání nenávisti. V prvním případě tento emotivní vztah podněcuje mladíky k trestné činnosti, které by se jinak nedopustili, v druhém případě se zde mohou vyskytnout různé formy nátlaku, např. nařčení z pohlavního zneužívání.
- Skupinový a partnerský podtext. Zde se vyskytují znaky jistého „boje o místo na slunci.“ Pod vlivem boje o subjektivně definovanou čest a pozici ve skupině jsou mladiství ochotní podstoupit mnohé, často i věci, které by je bez diváckého zájmu skupiny vrstevníků nebo bez přítomnosti partnerky ani nenapadli. Nuda a nestrukturovaný volný čas, spojuje potřebu se odreagovat. Mladí lidé pak vymýšlejí různé „kratochvíle“, které jsou na pomezí hry, dobrodružných představ a touhy po volných finančních prostředcích. To může také vést k pokusu o nevhodnou kratochvíli a únik z problému všednosti.

Z výše uvedených poznatků odborných zdrojů lze předpokládat, že motivem trestné činnosti mladistvých je touha získat věci uznávané okolím pro svou potřebu a zároveň se vyrovnat vrstevníkům z lépe situované rodiny. Dalším motivem je získání finančního zisku z prodeje odcizených věcí za účelem uspokojení svých potřeb. U chlapců lze také předpokládat motiv za účelem udržení své dívky či získání obdivu.

5 Kriminogenní faktory

Přítomnost motivu ještě z mladistvého neudělá pachatele. V této části bakalářské práce se autor bude zabývat některými kriminogenními faktory, neboli činiteli, které mohou vést ke vzniku protispolečenského jednání mladistvých. Pokusíme se nalézt odpověď na otázku, zda mají na protispolečenské jednání mladistvého vliv biologické, psychologické a sociální faktory. Dále proč se stane z jednoho mladistvého pachatel nezákonné činnosti a z druhého nikoli, když oba touží po získání stejné věci např. značkového mobilního telefonu.

5.1 Biologické faktory

Matoušek a Kroftová uvádí, že biologické determinanty delikventního chování byly již v minulém století předmětem studií odborníků zaměřených na delikvenci (Matoušek, aj. 2003, s. 21). Jmenovaní autoři zastávají názor, že genetická dispozice může být odpovědná např. za sníženou sebekontrolu či za hyperaktivitu. Tyto vlohy však samy o sobě nevedou k vytvoření delikventní party, která vyloupí obchod. Genetická vloha jen zvyšuje pravděpodobnost, že na chování budou mít vliv další činitelé, bez nichž by se delikventní jednání neuskutečnilo (Matoušek, aj. 2003, s. 23). Tento zmíněný faktor potvrzuje i Koudelková, která uvádí, že za delikventním chováním může být i reakce na nejruznější tělesné či jiné vady (např. obezita), kdy při nevhodné výchově vznikají u takovýchto jedinců vážné osobnostní problémy, které se mohou projevat otevřeným antisociálním chováním (Koudelková 1995, s. 41).

Také Říčan uvádí, že na psychiku jedince, její formování, má vliv tělesný vzhled. Přitažlivý, nebo naopak odpudivý vzhled jedince může mnohdy poznamenat sociální vztahy, do nichž jedinec vstupuje (Říčan 2007, s. 63).

Z výše uvedených skutečností se lze domnívat, že tělesné či jiné vady můžou být biologickým faktorem, který může vést k delikventnímu chování.

5.2 Psychologické (vnitřní) faktory

V této části práce se budeme zabírat některými psychologickými faktory, které mohou být podnětem ke vzniku delikventního chování u mladistvých. Konkrétně se zaměřím na inteligenci, sebehodnocení a hyperaktivitu.

5.2.1 Rozumové schopnosti

Inteligence⁴ patří k faktorům, které mohou větší či menší měrou přispět ke vzniku delikventního chování mladistvých.

⁴ **Intelligence** (z lat. *inter-legere*, rozlišovat, poznávat, chápat) je rozumová schopnost řešit nově vzniklé nebo obtížné situace; schopnost učit se ze zkušeností; schopnost přizpůsobit se; schopnost správného určení podstatných souvislostí a vztahů, pomocí nichž řešíme nové problémy a orientujeme se v nastalých situacích. Je pravděpodobně nejdůležitější a rozhodně nejsklóvanější ze všech schopností, které současná psychologie rozlišuje. Je to vlastnost, což znamená, že je vrozená, nemůžeme tedy její míru ovlivnit, ale můžeme ji rozvíjet získáváním zkušeností a procvičováním modelových situací. Ideální je, zaměřit se na jednotlivé faktory, vybrat si ty, v nichž jsme nejslabší a pokoušet se to cíleně změnit (WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie 2011).

Vágnerová uvádí, že nižší míra inteligence zvyšuje pravděpodobnost kriminálního jednání pouze nepřímo, stává se příčinou určitého znevýhodnění již ve školním věku a posiluje motivaci hledat jiný způsob seberealizace než je kariéra (Vágnerová 2004, s. 811). Matoušek a Kroftová s odkazem na Herberta C. G. 1987 soudí, že celkově snížená úroveň rozumových schopností představuje pro dítě handicap v mnoha situacích. Tyto děti si obtížněji budují pozici ve třídě, nesnadné je pro ně navázat vztah a jeho nevalné školní výsledky pak negativně hodnotí rodina. Toto snížení rozumových schopností má vliv na utváření sociálních dovedností „vyššího řádu“, jako jsou smysl pro morální hodnoty, empatie, schopnost řešit konflikty. Jmenovaní autoři dále poukazují na skutečnost, že lidé, kteří se dostávají do konfliktu se zákonem, mají kognitivní komplexitu proti jiným lidem nižší, tj. že uplatňují jedno nebo dvě hlediska, a tutéž jednoduchost předpokládají i u ostatních (Matoušek, aj. 2003, s. 32-33).

5.2.2 Impulzivita a sebehodnocení

Další faktor, u kterého se předpokládá podíl na kriminálním chování mládeže, je impulzivita, čili opačně vymezeno schopnost odložit uspokojení. Tento znak nepochybně souvisí se syndromem hyperaktivity (Matoušek, aj. 2003, s. 55).

Matoušek a Kroftová uvádějí, že mnoho studií prokázalo, že osoby chovající se delikventně dávají přednost okamžitému uspokojení před uspokojením vzdáleným. Tato osoba se sklonem k delikvenci jedná podle hesla: Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše (Matoušek, aj. 2003, s. 56).

Sebehodnocení je další z možných faktorů přispívající k delikventnímu chování. Matoušek a Kroftová uvádějí, že většina delikventně jednajících lidí má negativní sebehodnocení, že si sebe neváží, sami sobě nepřipisují hodnotu, případně – v mírnějších formulacích – nemají o své hodnotě jasnou představu, jejich sebehodnocení je zmatené, plné protikladů. Delikventní chování v tomto případě vysvětlují jako pokus člověka s nízkým sebehodnocením zvýšit pocit vlastní hodnoty kriminálním činem. U menších podskupin delikventně jednajících mladistvých je naopak zjišťováno sebehodnocení nerealisticky zvýšené, jež je dáváno do souvislosti s vysokou pohotovostí k agresivní obraně vlastní osoby (Matoušek, aj. 2003 s. 56).

Z výše uvedených zdrojů popisující psychologické faktory se autor bakalářské práce domnívá, že mladiství s větším intelektem mohou zneužívat osoby, s menším

intelektem, neboť jejich schopnosti rozeznat následky svého chování jsou menší. Také impulzivní jedinci spáchají s větší pravděpodobností trestný čin, než osoby méně impulzivní, neboť více zvažují následky svého jednání.

5.3 Sociální (vnější) faktory

Sociální faktory stejně jako biologické a psychologické mají vliv na delikventní chování mladistvých. Při rozhlédnutí se kolem sebe zjistíme, že žádný z nás nežije zcela izolovaně. Od narození začíná u každého člověka celoživotní proces socializace, během něhož dochází k postupnému začlenění do společnosti (Pešatová 2003, s. 9). Pešatová uvádí, že socializace má také problematické důsledky, jako je konkurenční rozštěpení socializačních mechanismů, rodina, škola, skupiny vrstevníků, masová média a řada dalších sociálních činitelů, které vytvářejí často protikladné socializační tlaky (Pešatová 2003, s. 10). Z výše uvedeného se lze domnívat, že sociální faktory tvoří především rodina, škola, vrstevnické party a média.

5.3.1 Vliv rodiny

Autor této bakalářské práce se domnívá, že rozhodující úlohu ve výchově dítěte mají rodiče, kteří mají být svým osobním životem a chováním příkladem svým dětem. **Rodina**⁵ je jedním z hlavních činitelů, který při svém selhání umožní delikventní chování mladistvých. Také Matoušek a Kroftová uvádějí, že rodina je tradičně považována za hlavního činitele, jenž svým selháním umožňuje dětem kriminální chování (Matoušek, aj. 2003, s. 37). Také Porada uvádí, že rodinná výchova, má určující význam při formování osobnosti mladého člověka a je rozhodující i pro jeho mravní vývoj. Neplní-li rodinná výchova svou funkci, jsou zde dány větší předpoklady pro vznik kriminogenního chování. Dále poukazuje na skutečnost, že výskyt kriminality je vyšší u mládeže z rozvrácených rodin, ale i u rodin, kde dítě postrádá citový vztah, zájem o jeho život a jeho problémy, i když po materiální stránce nestrádá (Porada 2007, s. 168).

Mühlpachr ve své práci uvádí, že v posledních desetiletích výzkumníci s překvapením zjišťují, že mladiství delikventi pocházejí z dobře situovaných a na první

⁵ Rodinu v současnosti je možno považovat za institucionalizovanou sociální útvar nejméně tří osob, mezi nimiž existuje rodičovské, příbuzenské nebo manželské vazby. Rodina je postavena na partnerství osob opačného pohlaví, které má trvalejší ráz, a také na příbuzenství. Výchozím znakem každé rodiny je existence nejméně jednoho dítěte bez zřetele na jeho věk (KRAUS, aj. 2001, s. 78).

pohled dobře funkčních rodin, kdy tuto skutečnost vysvětluje tím, že ony dobře funkční rodiny delikventů mohou být funkční jen navenek, a pod fasádou harmonie se může skrývat vážné vnitřní konflikty (Mühlpachr 2008, s. 171).

Zoubková a kol. charakterizují rodinné prostředí přestupníků zákona jako chladné, s minimem rodičovského zájmu o děti. Rodiče jsou charakterizováni jako pasivní či odmítaví, nemají zájem o potřeby dítěte. V rodinách delikventně se chovajících adolescentů se rodiče též málo starají o vytvoření zábran v asociálním chování dětí (Zoubková, aj. 2001, s. 36).

Mezi kriminogenní faktory v rodině lze zařadit násilí a konflikty v rodině, kriminalitu členů rodiny, nepřiměřeně tvrdou výchovu, závislost rodičů na alkoholu nebo jiných drogách, dohled (Matoušek, aj. s. 46). Těmto faktorům se budu podrobněji věnovat v následující části.

Násilí a konflikty v rámci rodiny lze považovat za faktor, který nepříznivě ovlivňuje jednání mladistvého. Řadou výzkumů je potvrzeno, že děti vyrůstající v rodinách, kde je mnoho otevřených konfliktů mezi rodiči, mají větší sklon ke kriminálnímu chování než děti vyrůstající v klidném rodinném prostředí (Matoušek, aj. 2003, s. 48). Závažnost dopadu na dítě je závislá na povaze a stupni intenzity násilí, na jeho frekvenci a délce trvání. Nápodoba a opakování modelu násilného chování může být dlouhodobým následkem zažitého násilí mezi rodiči (Čírtková 2009, s. 187). Také příliš tvrdá disciplína zahrnující agresivní chování rodiče k dítěti vede k tomu, že dítě se v takové rodině učí agresivitě jako dovolenému způsobu chování. Časté a drastické tělesné tresty vedou k tomu, že se dítě od rodiče vnitřně vzdaluje, předstírá, lže a manipuluje, aby se tvrdému trestu vyhnul (Matoušek, aj. 2003, s. 44). Lze se tedy domnívat, že tento způsob výchovy u dítěte vede ke vzniku nežádoucích faktorů jako je lhaní, zkreslování problému ve svůj prospěch atd.

Dalším kriminogenním faktorem je závislost na alkoholu, drogách a kriminalita členů rodiny. Vztah mezi návykovými látky a kriminalitou je velice úzký. Rodiče závislí na návykové látce (alkoholu) zpravidla nezaručují řádnou výchovu dítěte. U dítěte vyrůstajícího v takovéto rodině lze předpokládat, že se stane alkoholikem, což může mít za následek páchaní trestných činů pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky, nebo trestné činy spáchané za účelem získání návykových látek či finančních prostředků

k jejich opatření (Suchý, aj. 1972, s. 73). Také Matoušek a Kroftová uvádějí, že delikventní chování rodičů vyplývající z nadměrného pití alkoholu nebo jiných drog, zvyšuje pravděpodobnost, že dítě bude během dospívání přestupovat meze zákona (Matoušek, aj. 2003, s. 45).

Dohled je dalším parametrem rodičovského chování, který má prokazatelnou souvislost se souběžným nebo pozdějším delikventním chováním dítěte. Míní se jím míra rodičovy informovanosti o tom, co dítě dělá ve volném čase, s jakými kamarády se stýká, kde se zdržuje, když není doma, kdy se vrací domů a v jakém stavu atd. (Matoušek, aj. 2003, s. 44,45). S tímto názorem autor práce souhlasí. Lhostejnost rodičů k dětem má za následek, že dítě u rodičů jen bydlí, nežije v rodině. Rodiče se věnují své zábavě, je jim lhostejné, že se děti zdržují po dlouhé hodiny mimo domov, nezajímají se, jak přišli k drahým věcem atd. (Suchý, aj. 1972, s. 87).

Na základě výše uvedených skutečností se autor této práce domnívá, že vliv rodiny na socializaci dítěte je zcela nezpochybnitelný. Pokud je rodina problémová a na dítě nepůsobí potřebné kladné vzory, nemá šanci se od delikventních rodičů naučit jiné než delikventní chování. Mladí jedinci z takovéto rodiny mají velice blízko k tomu, aby sami začali užívat návykové látky, což může vést k páchání nezákonné činnosti za účelem jejich opatření.

5.3.2 Vliv školy

Úvodem je třeba říci, že škola je nedílnou součástí výchovy mladého člověka. Vytváří jeho základní materiál a citové hodnoty, které jej mají provázet celý život a přímo působit na formování jeho osobnosti (Porada 2007, s. 169). Školní prostředí může mít na dítě vliv pozitivní i negativní, kdy lze některé projevy považovat za kriminogenní faktor. Ve školním prostředí se vytváří kolektiv, který má stejnou vnitřní strukturu (role, pozice), aspekty organizace (cíle, normy, hodnoty), dynamiku (sankce, odměny) atp., jako jiné vrstevnické party (Čačka 2000, s. 309). Jeden z nejvýraznějších sociálně – patologických jevů a kriminogenních projevů je **šikana**⁶.

Škola zastává důležitou roli ve výchově, prevenci a trestech. Jak uvádí Zapletal význam školy pro prevenci kriminality je dán již tím, že děti ve škole tráví podstatnou

⁶ Šikanu lze definovat jako násilně ponižující chování jednotlivce nebo skupiny vůči slabšímu jedinci, který nemůže ze situace uniknout a není schopen se účinně bránit (VAGNEROVÁ 2002, s. 283).

část svého formativního období. Preventivní programy sledují, aby škola vybavovala žáky schopností prosociálního chování a v tomto směru alespoň zčásti kompenzovala nedostatky v rodinné výchově. Škola také může hrát důležitou roli též v rané identifikaci a predikci problémových jedinců, při zjišťování problémových situací a v zásazích do těchto problémů (Zapletal 2005, s. 14,15). S tímto významem školy autor této práce souhlasí, ale je třeba poukázat na skutečnost týkající se trestů. Učitelé by měli trestat všechny děti stejně a přiměřeně k závažnosti přestupku. Pokud se tak nebude dít a jedno dítě bude za stejný přestupek potrestáno víc, než druhé, může dojít k tomu, že trestané dítě bude nadále páchat přestupky s vědomím, že stejně bude potrestán na rozdíl od druhých. V druhém případě může netrestané dítě vyrůstat s vědomím, že trest za spáchaný přestupek pro něj dopadne dobře. Dále je třeba, aby školy v rámci prevence spolupracovali s ostatními pomáhajícími profesemi.

5.3.3 Vrstevnické party

Každý člověk je či byl členem nějaké sociální skupiny. To se týká i dětí, u kterých lze předpokládat začlenění do nějaké vrstevnické party. V této části se pokusíme z pohledu několika různých autorů poukázat na kriminogenní faktory, které mohou vzniknout ve vrstevnických skupinách či partách.

Čačka uvádí, že označením „parta“ se již nerozumí jen skupiny věnující se určité zájmové činnosti, ale i „skupiny s negativní orientací“ (agresivita, alkohol, drogy, sexuální výstřelky, kriminalita atp.). Jak dále uvádí, seskupují se v nich obvykle zanedbávaní jedinci se špatným rodinným zázemím. Hodnoty, normy a cíle pak určuje dominantní vůdce a vyžaduje po členech obojího pohlaví bezpodmínečnou poslušnost a poddajnost. Spojuje je také postoj nepřátelství a vzpoury vůči dospělým (Čačka 2000, s. 317).

Matoušek a Kroftová uvádějí, že pro rizikovou mládež z dysfunkčních rodin je vrstevnická skupina či patra důležitější než pro mladé vyrůstající v rodinách, kde je poskytovaná přiměřená míra podpory, a vedle toho jim přiměřeně vytyčují meze dovoleného chování. Dále se zmiňují, že vrstevnické party mají větší nároky na konformitu než jiné skupiny. Tyto nároky zahrnují způsob vyjadřování, ale i úpravu zevnějšku, druh preferované hudby, způsob chování k opačnému pohlaví, postoj ke

škole, k rodičům, k penězům, k sexualitě, ke kouření, k drogám, k alkoholu atd. (Matoušek, aj. 2003, s. 83).

Sochůrek uvádí, že mladiství, kteří neuznávají obecně platné autority, hledají tuto autoritu ve vůdci party. Pokud má výše uvedenou charakteristiku, slepě se mu podřizují a imponují jim takové vlastnosti vůdce party, jako je bezohlednost, hrubá fyzická síla, pohrdání sociálními normami a často i citovými vztahy. Často z pocitu vděčnosti k partě, ale i obavy, aby v ní neztratil svůj status, se dopustí činu, kterého by se sám zpravidla nedopustil a nezřídka je tento čin i v rozporu s charakterem jeho osobnosti (Sochůrek 2003, s. 49).

Autor této bakalářské práce se domnívá, že jakmile se jedinec stane členem vrstevnické skupiny či party, je zde velká pravděpodobnost že se dopustí protispolečenského jednání, které by sám za normálních okolností neprovedl. Parta u některých jedinců může vyvolat pocit bezpečí, což může přispívat k páchání nelegální činnosti. Matoušek a Kroftová uvádějí, že některé party jsou ke své kriminální činnosti přivedeny tím, že mají nedostatek finančních prostředků nutných k financování dosavadního způsobu života, nebo je k této činnosti vede nuda (Matoušek, aj. 2003, s. 83).

5.3.4 Masmédia

V dnešní moderní společnosti lze předpokládat, že každá domácnost má televizi a možnost připojení k internetu. Sledování těchto dvou medií může mít vliv na socializaci mladistvých. Současné děti těmto médiím věnují více volného času než ostatním volnočasovým aktivitám.

Langmeier a Krejčířová konstatují, že naprostá většina studií se shoduje v závěru, k němuž došli psychologové už v 80. letech 20 století, a to, že *dlouhé sledování televizního násilí může mít trvalý vliv na charakter a osobnost dětí a může vést k závažnému kriminálnímu chování a k antisociálnímu násilí všech typů*. Poukazují na případy, kdy pachatelé až do detailu napodobili agresivní činy, které předtím sledovali na televizní obrazovce. Dále poukazují na skutečnost, že televizní násilí, jemuž jedinec – zejména nezralý – přihlíží, nebo násilí, jež může dokonce sám „vyřábět“ tím, jak stiskne tlačítko počítače, vniká prostřednictvím obrazovky velmi působivě do myšlenkového a emočního světa jedince i do soukromého života rodiny, kde dochází

k omezení komunikace uvnitř rodiny. Rodiče věnují rozhovoru s dětmi stále méně času a svou rodičovskou roli přenechávají televizoru jako tomu, kdo dítě zabaví a ohlídá (Langmeier, aj. 2006, s. 302,303).

Suchý a Švarc také poukazují na prvky agrese způsobené sledováním médií ze strany dětí. Tuto agresi odůvodňují tím, že děti se snaží napodobit jednání záporných hrdinů (Suchý, aj. 1972, s. 126). Martínek taktéž poukazuje na prvky agrese, které se objevují přímo v pořadech pro děti. Dále tvrdí, že časté pozorování násilí upevňuje přesvědčení dítěte, že agresivní jednání je přípustné, povolené a tímto způsobem může řešit vzniklé životní konflikty (Martínek 2009, s. 78,79).

Mediální násilí přímo nevede k delikventnímu chování, ale na jeho vzniku má určitý podíl. Za velmi škodlivé jsou považovány dětské pořady, či počítačové hry, které obsahují násilí, kde jejich hlavní hrdinové mohou všechno a prakticky se jim nic nestane. To může vést k případům, kdy si chtějí děti vyzkoušet počínání svých počítačových či filmových hrdinů, což může vést k delikventnímu chování s následkem úrazu či škodě na majetku.

Shrnutí páté kapitoly

Biologické, psychologické a sociální předpoklady vzniku delikventního chování mladistvých jasně neukazují na jednoznačnou příčinu vzniku delikventního chování. Ke vzniku delikventní jednání je zapotřebí různých kombinací kriminogenních faktorů, které jsou u každého dítěte specifické.

6 Typické způsoby trestné činnosti mladistvých

Tato kapitola bude zaměřena na typické způsoby trestné činnosti mladistvých. Lze předpokládat, že páchána kriminalita mladistvých se do značné míry odlišuje od kriminality dospělých pachatelů, což může být zapříčiněno věkem.

Gjuričová a Žárkovský uvádějí, že způsob páchání trestné činnosti je výrazně determinován věkem pachatelů, jejich psychickým a somatickým vývojem, vlastnostmi a zkušenostmi (Gjuričová, aj. 1999). S tímto názorem se shoduje i Mülhpachr, který uvádí, že způsob páchání trestné činnosti mládeže je věkem pachatelů výrazně determinován, a to z hlediska úrovně individuální psychické vyspělosti jedince a jeho

dosavadní zkušeností (Mühlpachr, aj. 2008, s. 130). Zoubková s odvoláním na kriminologa Kaisera uvádí, že obecně stoupá registrované kriminální zatížení jedince strmě až do věku 20 let a potom váhavě klesá. Současně uvádí, že na základě výzkumu skupin i srovnání analýz kriminální statistiky dochází k nejsilnějšímu zatížení kriminalitou již ve věku od 14 do 16 let (Zoubková 2002, s. 14). Novotný a Zapletal s odkazem na policejní statistiky z roku 2004 uvádějí, že osoby mladší 18 let se z 65% podílejí na majetkové kriminalitě, kdežto dospělí z 34% (Novotný, aj. 2004, s. 380).

Pokud jde o typické způsoby trestné činnosti mladých lidí, jedním z nich je **nedostatečná plánovitost** přípravy trestného činu. Mladiství páchají skutky většinou **bez promyšlené dlouhodobější přípravy, na náhodných místech za použití nevhodných nástrojů**. Kriminalitu mladých lidí provází též **neadekvátnost jejich jednání**, kdy se snaží dosáhnout svých cílů nezákonnými prostředky i přesto, že mohou tyto cíle dosáhnout legální cestou. Dalším znakem kriminality mladých lidí je **výrazná neschopnost odložit uspokojení svých potřeb na pozdější dobu nebo se některých potřeb vzdát**. Objektem zájmu či předmět útoku je zpravidla stanoven na základě odlišného hodnotového systému než u dospělých např. **věci atraktivní pro mladé** (Novotný, aj. 2004, s. 380-383). Také Gjuričová a Žárský uvádějí, že rysy delikventního chování mladých lidí vyplývají z vývojových zvláštností, které převyšují racionalitu. Trestné činy jsou páčány pod vlivem situace, bez prvku plánovitosti, kdy nedostatek vědomí a schopností vede k nedokonalé přípravě či útoku. Výběr předmětu **útoku je určován jiným hodnotovým systémem než u dospělých**. Jak dále uvádějí, chování mladistvých pachatelů se vyznačuje také neúměrnou tvrdostí, čemuž přispívá i nemalou měrou konzumace alkoholu či jiných návykových látek. Trestnou činnost častěji **páchají se spolupachateli ve skupině, kde nejčastěji získávají alibi**. Při opakované trestné činnosti se vyskytují specifické znaky z předcházející trestné činnosti. Pachatelé nejčastěji odcizují předměty, **které momentálně potřebují, nebo které se jim vzhledem k věku líbí** (např. auta, motocykly, oblečení, alkohol, cigarety apod.). Tyto získané věci jsou velmi brzy **rozděleny mezi členy party a finanční prostředky zpravidla skupinou utraceny** (Gjuričová, aj. 1999). Také Mühlpachr se zmiňuje o stejných rysech delikventního chování mladých lidí, které se odlišují od dospělých (Mühlpachr 2008, s. 130).

Z výše uvedeného autor této práce předpokládá, že věk a členství ve skupině je jeden z hlavních kriminogenních faktorů, které se podílejí na způsobu páchaní trestné činnosti ze strany mladistvých. Taktéž předpokládá, že ze zmíněných nedostatků vědomostí a absence plánování se toto mění u mladistvých delikventů – jedinců, kteří mají již zkušenosti s nezákonnou činností, tito nevykazují při opakovaném protispolečenském jednání nedostatek vědomostí a absence plánování, neboť využijí svých předchozích zkušeností a neustále budou zdokonalovat plánování.

7 Důsledky trestné činnosti mladistvých

Předchozí kapitola pojednávala o některých způsobech páchaní trestné činnosti mladistvých. Následující část práce bude zaměřena na důsledky, které z této činnosti mohou vzniknout a to jak po stránce trestu, tak po stránce uspokojení pachatele.

7.1 Trestání delikventního chování a opatření ukládaná mladistvým

Trest je zákonem stanovený právní následek. Trest je spolu se svým protikladem, tedy odměnou, jedním ze dvou základních výchovných prostředků. Účelem trestu je ochrana společnosti před pachateli trestných činů, avšak jeho poslání je nutno vidět i v oblasti preventivní (Sochůrek 2003, s. 65).

Podle trestního zákoníku není trestně odpovědný ten, kdo v době spáchání činu nedovrší patnáctý rok svého věku, konkrétně v §109 trestního zákoníku je upravena trestní odpovědnost mladistvých a sankce jim ukládané zvláštním zákonem (Zákon č.40/1999 Sb., §109). Zvláštním zákonem se rozumí zákon č.218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. Zvláštní úprava trestání mladistvých pachatelů vychází ze specifík, jež zohledňují určité sociální a psychologické odlišnosti této skupiny pachatelů trestných činů, neboli provinění. Jinak řečeno, tato norma umožnila rozlišit trestní politiku mladistvých od dospělých (Cibulka, aj. 2005, s. 102,103).

V zákoně č. 218/2003 Sb., v § 10 je uvedeno, že lze mladistvému pachateli uložit pouze výchovná opatření, ochranná opatření a trestní opatření.

7.1.1 Výchovná opatření

Při upuštění od trestního opatření nebo podmíněném upuštění od trestního opatření mohou být k dosažení účelu tohoto zákona uložena mladistvému výchovná opatření. Pouze výchovná opatření mohou být mladistvému uložena již v průběhu řízení, tedy před rozhodnutím soudu pro mládež (Cibulka, aj. 2005, s. 103). Dovoluje-li to jejich povaha, je možné použít vůči mladistvému výchovné opatření i vedle uloženého ochranného nebo trestního opatření nebo v souvislosti se zvláštními způsoby řízení. Výchovná opatření lze uložit nejdéle na dobu současně stanovené zkušební doby u podmíněného odsouzení nebo podmíněného odložení peněžitého opatření; jsou-li ukládána samostatně nebo vedle jiného ochranného nebo trestního opatření, lze je uložit nejdéle na dobu tří let. K výchovným opatřením dle § 15 odst. 2 zákona č. 218/2003 Sb. patří následující instituce (Cibulka, aj. 2005, s. 102-105):

- Dohled probačního úředníka (spočívá v pravidelném sledování chování mladistvého v jeho rodině a způsobu výchovného působení jeho rodičů).
- Probační program (spočívá v sociálním výcviku, psychologickém poradenství, terapeutickém programu, programu zahrnujícím obecně prospěšnou činnost apod.).
- Výchovné povinnosti (tyto povinnosti zejména stanoví, aby mladiství bydlel s rodiči nebo s jiným dospělým, který je odpovědný za jeho výchovu, splácel obětem trestného činu, vykonával ve svém volném čase bezplatně společensky prospěšnou činnost apod.).
- Výchovná omezení (spočívají v uložení, aby mladistvý nenavštěvoval zejména určité akce, zařízení nebo jiné nevhodné prostředí, nestýkal se s určitými osobami nebo neužíval návykové látky apod.).
- Napomenutí s výstrahou (toto napomenutí provádí soud pro mládež a v přípravném řízení, státní zástupce mladistvému v přítomnosti jeho zákonného zástupce důrazně vytkne protiprávnost jeho činu a upozorní ho na konkrétní důsledky, jež mu hrozí podle tohoto zákona a v případě páchaní další trestné činnosti v budoucnu.).

7.1.2 Ochranná opatření

Ochranná opatření jsou vedle trestu samostatnou kategorií trestněprávních sankcí (§ 36 trestního zákoníku). Jde o specifické právní následky trestného činu nebo činu jinak trestného, které ukládá soud na základě zákona, aby jejich výkon v procesu výchovy, léčení, resocializace a likvidací určitých, s trestným činem spojených věcí, zabezpečil ochranu společnosti. Ochranná opatření jsou zásadně ukládána soudem v trestním řízení, případně výjimečně v občanskoprávním řízení, a jsou vynutitelná státní mocí. Soud je může v trestním řízení uložit nejen trestně odpovědným osobám, ale také osobám, které nejsou trestně odpovědné. Jsou, určitou újmou a omezením osobní svobody a práv toho, komu jsou ukládána. Ochranná opatření jsou upravena v § 98 - 104 trestním zákoníku č. 40/2009 Sb. (Vantuch, 2010).

- ochranné léčení (ochranné léčení je upraveno v § 99 trestní zákoník, kdy se uplatňuje i u mladistvých jako ochranné léčení ústavní, ochranné léčení ambulantní, a to v závislosti na povaze nemoci a léčebných možnostech.) (Zákon č. 40/1999 Sb., § 99).
- zabezpečovací detence (zabezpečovací detence je upravena v § 100 trestního zákoníku. Zabezpečovací detence se mladistvému ukládá po selhání uložených opatření mladistvému a ochrana společnosti vyžaduje jeho detenci) (Kratochvíl 2009, s. 607).
- zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty (ochranné opatření je upraveno v §§ 101 -104 trestního zákoníku. Účelem tohoto opatření je odejmout věci, které by mohly být použity k páčání trestných činů, nebo věci pocházející z této činnosti apod., což má vést k zabránění páčání trestné činnosti (Kratochvíl 2009, s. 552). Obvykle soud rozhodne o zabrání věci, pokud mladistvý spáchal danou věcí provinění, získal-li ji jako odměnu za protiprávní čin nebo ji nabyt výměnou.) (Zákon č.40/1999 Sb., §101-104).
- ochranná výchova (Jako jediné ochranné opatření je ochranná výchova upravena v ZSM. Ochranou výchovu může soud uložit, pokud není náležitě postaráno o výchovu mladistvého, nebo jestliže je prokazatelné, že dosavadní výchova mladistvého byla zanedbávána a prostředí, ve kterém žije, neposkytuje záruku jeho náležité výchovy) (Cibulka, aj 2005, s. 106).

Účelem těchto opatření je kladně ovlivnit duševní, mravní a sociální vývoj mladistvého a chránit společnost před pácháním provinění mladistvého (Cibulka, aj. 2005, s. 106).

7.1.3 Trestní opatření

Trestní opatření spadá do skupiny nejtvrdšího druhu následku za provinění. Kratochvíl uvádí, že trestní opatření, na rozdíl od výchovných a ochranných opatření, obsahuje negativní hodnocení spáchaného provinění společně s pachatelem a způsobuje pachateli určitou újmu (Kratochvíl 2009, s. 616).

Jednotlivé druhy trestních opatření taxativně uvádí zákon č. 218/2003 Sb. v § 24:

- Obecně prospěšné práce (mladistvému lze uložit obecně prospěšné práce ve výměře od 50-150 hodin. Tato horní hranice nesmí převyšovat polovinu horní hranice stanovené v trestním zákoníku pro dospělé.) (Cibulka, aj. 2005 s. 107).
- Peněžitě opatření (Peněžitě opatření se řídí dle § 67 a násl. trestního zákoníku. Toto opatření lze uložit mladistvému, pokud je výdělečně činný nebo jeho uložení umožňují majetkové poměry mladistvého. Dle § 27 ZSM denní sazba činí nejméně 100,-Kč a nejvíce 5 000,-Kč. Soud pro mládež může toto opatření uložit na minimální dobu 10 dnů a maximálně 365 dnů.) (Zákon č.218/2003 Sb., § 27).
- Peněžitě opatření s podmíněným odkladem výkonu (Toto opatření se řídí § 28 ZMS. Při udělení tohoto patření, stanoví soud pro mládež zkušební dobu až na tři léta. Její běh počíná právní mocí rozsudku) (Cibulka, aj. 2005, s. 108).
- Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty (Propadnutí věci se řídí ustanovením trestního zákoníku č.40/2009 Sb. dle §§ 70 – 72).
- Zákaz činnosti (Zákaz činnosti se řídí ustanovením trestního zákoníku č.40/2009 Sb. dle §73, soud pro mládež může mladistvému toto opatření uložit, jen pokud to nebude mít vliv-překážku v přípravě na jeho povolání. Horní hranice sazby nesmí přesahovat pět let.).
- Vyhoštění (Trest vyhoštění nelze uložit mladistvému, který je občanem České republiky, nebo je žadatelem či má statut uprchlíka. K vyhoštění soud přistoupí tehdy, pokud mladiství svým jednáním závažným způsobem porušil právní předpisy České republiky. Soud se musí při rozhodování o vyhoštění zabývat otázkou, zda vyhoštění nebude v rozporu s mezinárodními závazky České

republiky, zejména dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Dále se musí zaobírat otázkou, zda vyhoštění nebude mít nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života mladistvého. Mladiství může být vyhoštěn až na dobu pěti let) (Zákon č. 326/1999 Sb., § 119a).

- Domácí vězení (Domácí vězení se řídí ustanovením trestního zákoníku č.40/2009 Sb. dle § 60. Mladistvý, musí písemně slíbit, že se ve stanovené době bude zdržovat v obydlí na určité adrese. Domácí vězení lze mladistvému uložit za provinění, jež by u dospělého bylo přečinem.) (Kratochvíl 2009, s. 640).
- Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (Tato sankce se řídí ustanovením trestního zákoníku č.40/2009 Sb., dle § 76. Od obecné úpravy v trestním zákoníku se liší v horní hranici sazby, jež nesmí převyšovat pět let.)
- Odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu – podmíněné odsouzení a s dohledem (Soud při ukládání těchto opatření vychází z ustanovení trestního zákoníku č.40/2009 Sb. dle §§ 81-87. Soud vydá rozsudek, ve kterém uloží mladistvému odnětí svobody, ale jeho výkon je odložen, respektive prominut, pokud se mladiství osvědčí ve zkušební době, která trvá od jednoho roku nejvýše do tří let. Při podmíněném odsouzení s dohledem je nařízen dohled probačního úředníka.) (Jelínek 2010, s. 465).
- Odnětí svobody nepodmíněně (Jedná se o nejtvrďší opatření vůči mladistvým. Ve smyslu ustanovení § 31 zákona č. 218/2003 Sb., se trestní sazby odnětí svobody stanovené v trestním zákoně snižují u mladistvých na polovinu s tím, že horní hranice trestní sazby nesmí převyšovat pět let a dolní jeden rok. Zákon č. 218/2003 Sb. přesně formuluje, za jakých podmínek lze udělit mladistvému nepodmíněný trest odnětí svobody (Cibulka, aj. 2005, s. 108). Mladistvého lze podmíněně propustit, neboť není zapotřebí jako u dospělých vykonání alespoň poloviny nebo dvou třetin opatření.) (Jelínek 2010, s. 467).

7.2 Důsledky z pohledu mladistvého delikventa

Jak bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, důsledkem protispolečenského jednání není jen trest, ale i vnitřní uspokojení pachatele o čemž bude pojednávat tato část.

Večerka, ve své práci poukazuje na trestné činy páchané ze strany mladistvých a zároveň uvádí, co takovýmto činem tito mladí pachatelé získali. Uvádí, že někteří mladí pachatelé odcizili osobní automobil z důvodu přemístění se z místa na místo (nechtělo

se mu jít pěšky), ale také z potřeby se v autě jenom povozit. U krádeže motocyklu uvádí, že se část mladistvých pachatelů chtěla jenom svézt a další část tento skutek provedla záměrně a připraveně s úmyslem jej obratem prodat. U krádeží věcí z aut uvádí, že hitem tohoto druhu jsou autorádia a další předměty, jež jsou následně prodávány v bazarech a na různých burzách apod. Ke krádežím jízdních kol uvádí, že se jedná o módní, dobře prodejné a pro mladou generaci atraktivní zboží. Z jeho průzkumu vyplývá, že jen malá část pachatelů jízdní kolo odcizilo za účelem si ho ponechat, kdežto u ostatních převládal zisk z prodeje (Večerka, aj. 2004, s. 46-48).

Z výše uvedeného autor této práce předpokládá, že mladiství pachatelé páchají majetkovou trestnou činnost zejména pro získání věcí pro svou potřebu, nebo uspokojení svých finančních potřeb (zakoupit skupinou uznávané věci) a tužeb (svést se).

8 Struktura kriminality mladých ve vztahu k trestné činnosti

Tato část práce bude věnována struktuře kriminality mladistvých a mladých dospělých ve věku 15-17 let, kdy bude vycházeno ze statistik níže uvedených autorů. Na začátku je třeba upozornit na názor Kyriacouta, který uvádí, že je třeba pohlížet na statistiky kriminality mladistvých opatrně, neboť některé spáchané trestné činy zůstávají nenahlášené a řada nahlášených, nejsou ve statistikách zaznamenány, neboť nedošlo k odsouzení mladistvého pachatele (Kyriacou 2005, s. 133).

Matoušek a Kroftová uvádějí následující strukturu trestných činů mladistvých ve věku 15-17 let (Matoušek, aj. 2003, s. 147):

1. Krádeže
2. Poškození cizí věci
3. Porušování domovní svobody
4. Výtržnictví
5. Loupež
6. Neoprávněné užívání cizí věci
7. Ublížení na zdraví
8. Podílnictví
9. Vydírání

10. Pohlavní zneužívání

11. Podvody

Dále výše uvedení autoři uvádějí, že majetková trestná činnost dětí a mládeže je naprosto převažující. Násilná kriminalita je zhruba desetkrát menší než majetková, a mravnostní je padesátkrát méně častá než kriminalita majetková. Podle policejních evidencí se dá majetková činnost seřadit do následujícího pořadí (Matoušek, aj. 2003, s. 148):

1. Krádež věcí z aut
2. Krádeže aut
3. Podvody
4. Krádeže kol
5. Vloupání do chat
6. Vloupání do bytu
7. Zpronevěra
8. Krádeže v bytech
9. Vloupání do obchodů a restaurací

Zoubková také uvádí, že nejvíce dětí a mladistvých páchají majetkovou kriminalitu. Tuto majetkovou trestnou činnost dle policejních evidencí řadí do následujícího pořadí (Zoubková 2002, s. 23-25):

1. Krádeže věcí z aut
2. Krádeže motorových vozidel
3. Krádeže kol
4. Krádeže v ostatních objektech
5. Krádeže v bytech
6. Kapesní krádeže

Večerka rovněž uvádí, že nejvíce nezletilých a mladistvých se dopouští majetkové trestné činnosti. Uvedený autor seřadil podíl pachatelů podle typů trestné činnosti následovně (Večerka 2004, s. 57):

1. Majetková trestná činnost
2. Násilná trestná činnost
3. Drogy
4. Mravnostní

Z výše uvedeného autor této práce předpokládá, že mladí pachatelé se nejčastěji dopouštějí majetkové trestné činnosti. Tento teoretický poznatek bude dále prověřen v praktické části této bakalářské práce.

Praktická část

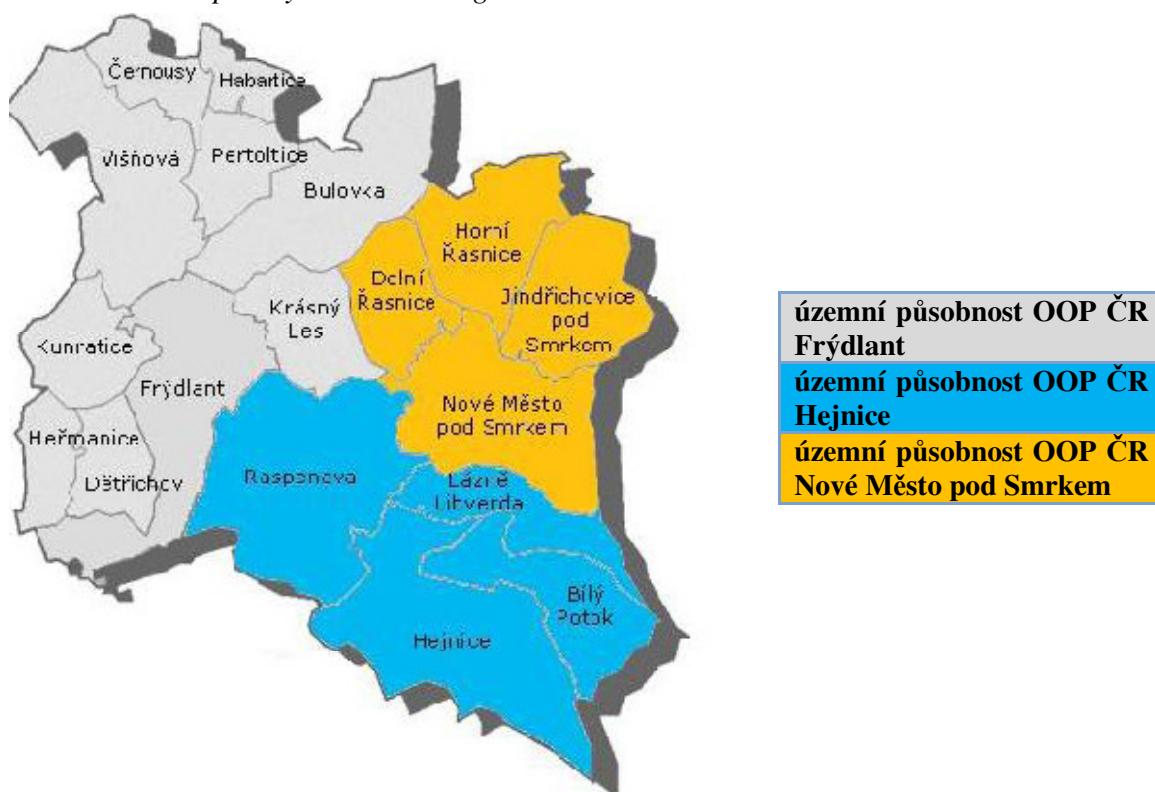
9 Prostředí průzkumu

Frýdlantský region se nachází v nejsevernější části Libereckého kraje. Ze tří stran hraničí s Polskem a na jižní straně jsou jeho sousedy správní obvody obcí s rozšířenou působností - Liberec, Jablonec nad Nisou a Tanvald.

Frýdlantský region má rozlohu 349 km², je třetím největším správním obvodem Libereckého kraje a zaujímá 11,0 % celkové rozlohy kraje. Na území správního obvodu Frýdlantského regionu se nachází 18 obcí, z toho 4 se statutem města (Frýdlant, Hejnice, Nové město pod Smrkem a Raspenava) (SPF Group, v.o.s., 2007, s. 5). Ve Frýdlantském regionu v současné době žije 24 545 obyvatel.

Ve Frýdlantském regionu zajišťují bezpečnost občanů tři Obvodní oddělení Policie České republiky (dále jen OOP ČR) a jedno detašované pracoviště služby kriminální policie. Jde o samostatné policejní složky s územní působností.

Obrázek 1: *Mapa Frýdlantského regionu*

Zdroj: Mapa Frýdlantska 2006

V příloze A této bakalářské práce je zpracována struktura obyvatel Frýdlantského regionu s využitím statistických zdrojů z let 2010 a 2001. Jedná se o zpracování věkové struktury obyvatel (tabulka č. 1), vzdělanostní struktury obyvatel plus rejstřík škol (tabulka č. 2, č. 3) a rodinné struktury obyvatel (tabulka č. 4). Poznatky uvedené v příloze jsou v praktické části využity k interpretaci dat.

10 Cíl a předpoklady práce

Cílem praktické části této bakalářské práce je analýza motivů a důsledků majetkových trestných činů mladistvých ve Frýdlantském regionu Libereckého kraje za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Předpoklad č. 1

Předpokládáme, že mezi mladými pachateli převažuje mužská populace. Lze předpokládat, že vzorek respondentů je tvořen z alespoň 85 % muži.

Předpoklad 2

Předpokládáme, že motivem trestné činnosti mladistvých v daném regionu za zvolené období je více než 50% získat věci pro vlastní potřebu.

Tento předpoklad bude ověřen ze spisové dokumentace v položce protokolu o výsledku obviněného či podezřelého.

Předpoklad 3

Předpokládáme, že vyšetřovaní mladí pachatelé z více než 50% pocházejí z neúplných rodin.

Za neúplnou rodinu zde považujeme péči o nezletilého či mladistvého ze strany pouze jednoho rodiče, bez ohledu na důvod takové neúplnosti.

Předpoklad 4

Předpokládáme, že důsledkem trestné činnosti mladistvých bude více než z 50 % uložení výchovné opatření.

11 Popis výzkumného vzorku

Pro účely průzkumu byl vybrán vzorek, který se skládá z 80 mladistvých pachatelů majetkové trestné činnosti, reprezentováni v zkoumávaných spisech. Výzkumný vzorek nebyl vybrán náhodně, ale na základě stanovených kritérií. Prověrkou archivu bylo celkem zkontrolováno 612 spisů trestních věcí. Z tohoto počtu bylo vybráno 83 trestních spisů. Jedná se o spisy známých pachatelů ve věku 15-17 let (mladiství), kteří se dopustili majetkového trestného činu ve Frýdlantském regionu. Vzhledem k tomu, že některá trestní řízení byla přeposlána na jiné místně příslušné policejní oddělení, byly z výzkumného vzorku vyřazeny 3 spisy. Průzkumný vzorek celkem tvoří 80 spisových materiálů, kde je známým pachatelem osoba ve věku od 15 – 17 let, což je 19,42% z celkového počtu 412 majetkových trestných činů se známým pachatelem, spáchaných ve Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 - 31.08. 2011. V průzkumném vzorku jsou zastoupeny osoby pohlaví mužského i ženského.

Tyto vybrané spisy obsahují:

- úřední záznamy o podání vysvětlení dle ustanovení § 158 odst. 5 trestního řádu (s výpovědí pachatelů k trestné činnosti),
- záznamy o sdělení podezření dle ustanovení § 179 odst. 3 písm. b) trestního řádu,
- protokoly o trestním oznámení, ohledání místa činu,
- fotodokumentaci,
- výsledky obviněného či podezřelého,
- zprávy o pověsti z příslušných Městských úřadů,
- zprávy orgánů sociálně-právní ochrany dětí,
- psychologické posudky,
- výpisy z rejstříku trestů,
- zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení a soudní rozhodnutí.

Zjištěné údaje byly zaneseny do záznamového archu a poté přeneseny do grafů a tabulek.

12 Použité metody průzkumu

Při zpracování praktické části bakalářské práce bylo pracováno dvěma průzkumnými metodami.

12.1 Analýza statistických materiálů

Jako první průzkumná metoda byla zvolena analýza statistických dat. Tato metoda byla zvolena vzhledem ke skutečnosti, že takto získaná data jsou přesná a objektivní a nelze je ovlivnit jakýmkoliv subjektivními motivy. V souvislosti s výpovědní hodnotou čísel uvedených ve statistikách (vedených např. Ministerstvem vnitra ČR) je nutné zohlednit skutečnost, že zachycují pouze určité aspekty kriminality. I přesto umožňují přehledné a velmi objektivní zmapování kriminality a vytváří podmínky pro stanovení dalších dlouhodobých strategií směřujících ke kontrole a prevenci. Bylo použito statistických dat Policie České republiky a Ministerstva vnitra ČR. Pomocí analýzy těchto statistických dat byl získán přesný počet případů trestných činů, společně s jejich objasněností na celém území Frýdlantského regionu. Pro bakalářskou práci autor použil statistická data za období 01.01.2010 – 31.08.2011, týkající se prověřování a vyšetřování mladistvých pachatelů protiprávního jednání, které vedlo Obvodní oddělení Policie České republiky Frýdlant, Hejnice, Nové Město pod Smrkem a služba kriminální policie – detašované pracoviště Frýdlant v uvedeném období.

Analýzou těchto dat autor této práce získal údaje týkající se:

- **celkového počtu spáchaných trestných činů mladistvými v období 01.01.2010 – 31.08. 2011 Libereckém kraji a Frýdlantském regionu**
- **věku pachatelů**
- **celkového počtu spáchaných majetkových trestných činů mladistvými v období 01.01.2010 – 31.08. 2011**

12.2 Analýza dokumentů

Pro získání údajů a ověření platnosti předpokladů, byla použita technika analýzy dokumentů. K analýze byly použity vyšetřovací spisy mladistvých pachatelů, kteří se dopustili majetkového trestného činu ve Frýdlantském regionu ukončeného návrhem na podání obžaloby. Pachatelé zde vypovídají k páchané trestné činnosti. Analýzou těchto dokumentů autor průzkumem získal údaje týkající se:

- **pohlaví**
- **věku pachatele**

- **poměru úplných a rozvedených rodin**
- **místa páchaní protiprávního jednání**
- **sankcí uložených soudem**
- **motivů pachatelů trestné činnosti**
- **způsobu využití prospěchu z této trestné činnosti**
- **jaké důsledky z této trestné činnosti vznikly**

Při analýze těchto dokumentů bylo využito záznamů z psychologických vyšetření, znaleckých posudků, záznamů z rejstříku trestů, výpovědi poškozených, výpovědi svědků, výpovědi samotných pachatelů a soudních rozhodnutí. Jednalo se o spisové dokumenty označené značkou „TČ“, tedy pouze o trestné činy v rámci trestního řízení, nikoli přestupků, či jiných deliktů, které jsou archivovány u výše jmenovaných policejních složek Frýdlantského regionu.

13 Vlastní průzkum

Pro lepší orientaci bude v následující práci používán termín trestný čin, i když zákon o soudnictví ve věcech mládeže v případě mladistvých užívá označení provinění. Tento termín je zvolen z toho důvodu, že spáchané protiprávní jednání těmito osobami musí být kvalifikováno jako trestný čin dle trestního zákoníku. Pro lepší poznání kriminality Frýdlantského regionu budou získaná data zpracována formou grafů a tabulek s procentuálním zastoupením.

Při zpracování statistických údajů, byla pro lepší přehled zpracována nejprve tabulka č. 1, která udává jednotlivé trestné činy a jejich podskupiny. Pak následuje statistické zpracování celkové kriminality Libereckého kraje a Frýdlantského regionu (graf č.1-3) se zaměřením na majetkovou trestnou činnost mladistvých ve Frýdlantském regionu (graf č.4-7). Dále je v práci zpracován popis výzkumného souboru – deskriptivní statistiky (tabulka č. 2-7, graf č.8-13) a kazuistika⁷ kde autor této práce ve třech životních příbězích, z výpovědí mladistvých pachatelů popisuje osobní a rodinnou anamnézu, psychický a zdravotní stav, zájmy a záliby, kriminální anamnézu a explorační poznatky. Metodika vycházela z analýzy písemných materiálů, osobních

⁷ *Kazuistika je metoda podrobného popisu a výkladu konkrétního individuálního případu. Popisuje se v ní aktuální stav jedince a hledají se příčiny tohoto stavu v obsáhlém kontextu souvislostí. Na základě rozboru a srovnání jednotlivých kazuistik se vyvozují společné projevy, příčiny studovaných jevů a léčebné, terapeutické či pedagogické přístupy, které lze aplikovat u obdobných případů (Skutil 2011, s.112-113).*

rozhovorů s mladými lidmi a z pozorování. Výzkumný vzorek, který je prezentován slouží jako ilustrace k statistickým datům, kdy se získané informace konfrontují.

Pro upřesnění je třeba dodat, že procentuální údaje v grafech jsou zaokrouhleny na celá desetinná čísla.

13.1 Statistické zpracování celkové kriminality

Úvodem je třeba vysvětlit, že v dostupných statistikách Policie České republiky týkajících se trestné činnosti jsou udávány hlavní skupiny, kam patří násilná kriminalita, mravnostní kriminalita, majetková kriminalita, hospodářská kriminalita, ostatní kriminalita a zbývající kriminalita. Při vytváření statistických údajů těchto skupin jsou využívána data konkrétních trestných činů patřící k jednotlivým hlavním skupinám. Pro lepší orientaci autor zpracoval tabulku č. 1 a do přílohy č. 2 zařadil pro názornost část původního zdroje ze statistického výkazu kriminality Libereckého kraje za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Tabulka č. 1 *Přehled jednotlivých trestných činů a jejich podskupin*

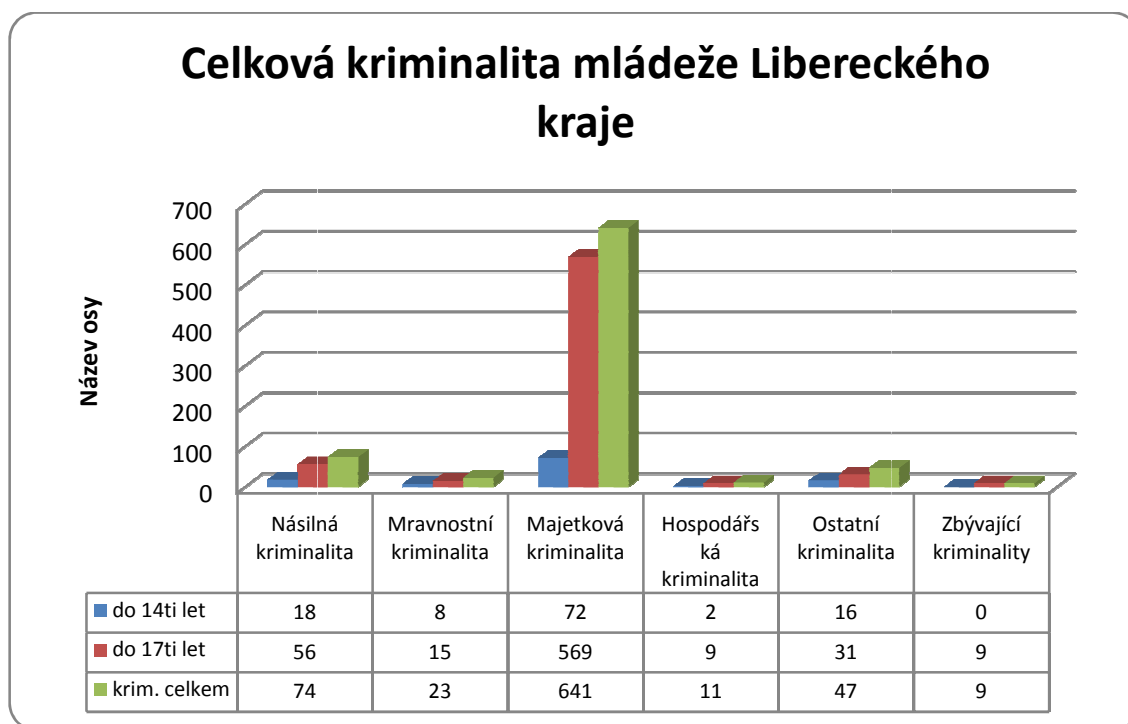
Násilná kriminalita }	Loupež	Úmyslné ublížení na zdraví	Vydírání	Omezování a zbavování os. svobody	
Mravnostní kriminalita }	Znásilnění	Pohlavní zneužívání			
Majetková kriminalita }	Krádeže vloupáním	Krádeže prosté	Majetkové činy ostatní		
	<ul style="list-style-type: none"> - Do restaurací a hostinců - Do obchodu - Do škol - Do chat - Do rodinných domů - Do ostatních objektů 	<ul style="list-style-type: none"> - Dvoustop. mot. Vozidel - Jednostop.mot. vozidel - Věci z automobilu součástek mot. vozidel - Jízdních kol - V bytech - Ve škole - ostatní 	<ul style="list-style-type: none"> - Podvod - Poškození cizí věci 		
Hospodářská kriminalita }	Neoprávněné držení platební karty				
Ostatní kriminalita }	Nedovolená výr. a držení psychotropních látek a jedů pro jednotlivce	Sprejství	Výtržnictví	Maření výkonu úředního rozhodnutí	Podílnictví
Zbývající kriminalita }	Dopravní nehody	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství			

Zdroj: Vlastní průzkum

Celková objasněnost trestných činů v Libereckém kraji za sledované období 2010 – srpen 2011 byla 61,91%. Celkem bylo zadokumentováno 10 171 trestných činů, kdy byl v 5.685 případech zjištěn pachatel. Z tohoto počtu bylo za sledované období 01.01. 2010 – 31.08. 2011 ve Frýdlantském regionu zadokumentováno 1184 trestných činů, kdy byl v 612 případech zjištěn pachatel. Tímto byla na Frýdlantsku dosažena objasněnost 51,69% (Statistický výkaz kriminality za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011).

Statistické zpracování celkové kriminality mládeže Libereckého kraje za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 1 Celková kriminalita mládeže Libereckého kraje

Jak je výše zmíněno, v Libereckém kraji bylo celkem za sledované období spácháno 10 171 trestných činů, z nichž 116 spáchaly děti do 14 let a 689 mladistvých do 17 let.

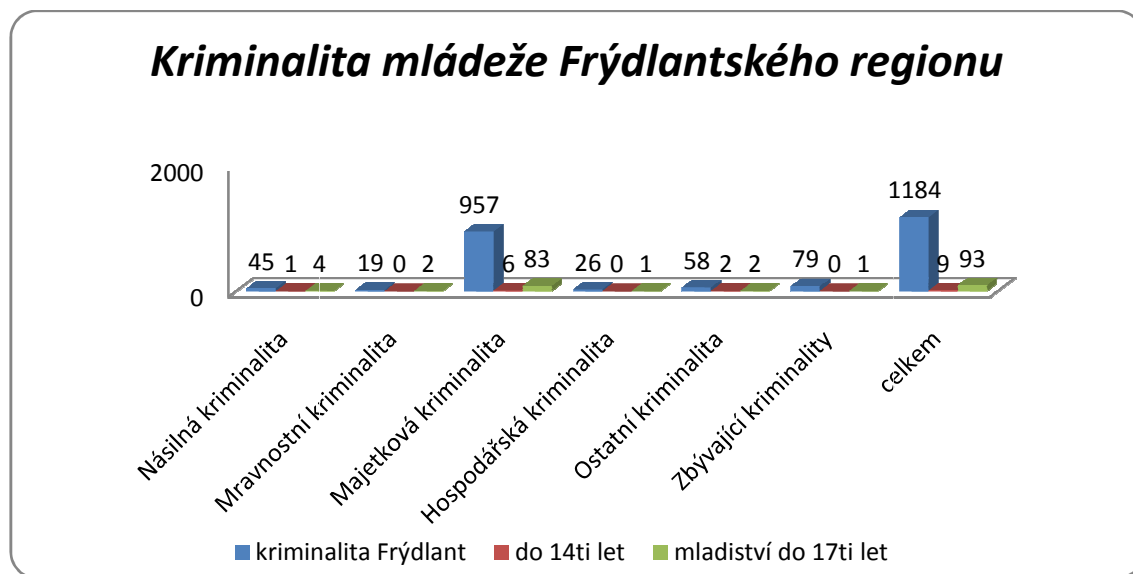
Statistické zpracování grafu č. 1 udává následující podíly jednotlivých trestných činů na celkové kriminalitě v Libereckém kraji. Podíl *majetkové trestné činnosti* tvoří 71,42%, z tohoto počtu dětí do 14 let spáchaly celkem 72 skutků, což představuje 0,99%, mladiství do 17 let 569 skutků, což představuje 7,83%. Podíl *zbývajících kriminality* tvoří 9,63%, kdy děti do 14 let spáchaly celkem 0 skutků, mladiství do 17 let 9 skutků, což představuje 0,92%. Podíl *ostatní kriminality* tvoří 6,87%, děti do 14 let spáchali celkem 16 skutků, což představuje 2,29%, mladiství do 17 let 31 skutků, což představuje 4,43%. Podíl *hospodářské kriminality* tvoří 5,37%, děti do 14 let spáchali celkem 2 skutky, což představuje 0,37%, mladiství do 17 let 9 skutků, což představuje 1,65%. Podíl *násilné kriminality* tvoří 4,59%, děti do 14 let spáchali celkem 18 skutků, což představuje 3,85%, mladiství do 17 let 56 skutků, což představuje 11,99%. Podíl *mravnostní kriminality* tvoří 2,12%, děti do 14 let spáchali celkem 8 skutků, což představuje 3,70%, mladiství do 17 let 15 skutků, což představuje 6,94%.

Získané údaje poukazují na tu skutečnost, že největší podíl na celkovém nápadu trestné činnosti mladistvých v Libereckém kraji tvoří majetková trestná činnost (71,42%). Tento výsledek se slučuje s teoretickou částí, kde se autor této bakalářské

práce v kapitole 7 zmiňuje o Novotném a Zapletalu, kteří poukazují na skutečnost, že osoby mladší osmnácti let, se nejvíce podílejí na majetkové trestné činnosti.

Statistické zpracování celkové kriminality mládeže Frýdlantského regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 2 *Kriminalita mládeže Frýdlantského regionu*

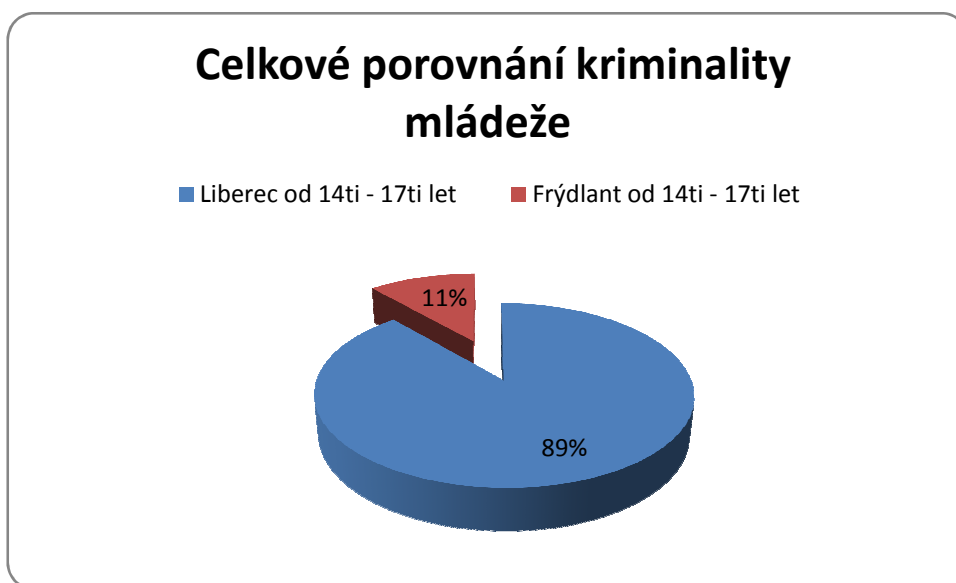
Jak je výše zmíněno, ve Frýdlantském regionu bylo za sledované období spácháno celkem 1 184 trestných činů, z nichž 9 spáchaly děti do 14 let a 93 mladistvých do 17 let.

Statistické zpracování v grafu č. 2 udávají následující podíly jednotlivých trestných činů na celkové kriminalitě ve Frýdlantském regionu. Podíl *majetkové trestné činnosti* tvoří 80,83%, děti do 14 let spáchaly celkem 6 skutků, což představuje 0,63%, mladiství do 17 let 83 skutků, což představuje 8,67% . Podíl *násilné kriminality* tvoří 3,80%, děti do 14 let spáchaly celkem 1 skutek, což představuje 2,22%, mladiství do 17 let 4 skutky, což představuje 8,89%. Podíl *ostatní kriminality* tvoří 4,90%, děti do 14 let spáchaly celkem 2 skutky, což představuje 3,45%, mladiství do 17 let 2 skutky, což představuje 3,45%. Podíl *mravnostní kriminality* tvoří 1,60%, děti do 14 let spáchaly celkem 0 skutků, což představuje 0 %, mladiství do 17 let 2 skutky, což představuje 10,53%. Podíl *hospodářské kriminality a zbývající kriminality* shodně tvoří 8,87%, děti do 14 let spáchaly celkem 0 skutků, což představuje 0 %, mladiství do 17 let 2 skutky, což představuje 1,90%.

Získané údaje poukazují na tu skutečnost, že největší podíl na celkovém nápadu trestné činnosti ve Frýdlantském regionu tak jak v celém Libereckém kraji tvoří majetková trestná činnost (80,83%).

Statistické porovnání celkové kriminality mládeže na Liberecku – Frýdlantsku se zaměřením na věkovou skupinu od 14ti – 17ti let za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 3 *Celkové porovnání kriminality mládeže*

Z výše uvedeného grafu č. 3 vyplývá, že se mladí pachatelé Frýdlantského regionu ve věku od 14ti-17ti let podílí na celkové kriminalitě v Libereckém kraji 11%. Autor se domnívá, že k tomuto podílu přispívá složení věkové struktury obyvatel Frýdlantského regionu, které je relativně mladé jak ukazuje příloha č.1 - tabulka č.13.

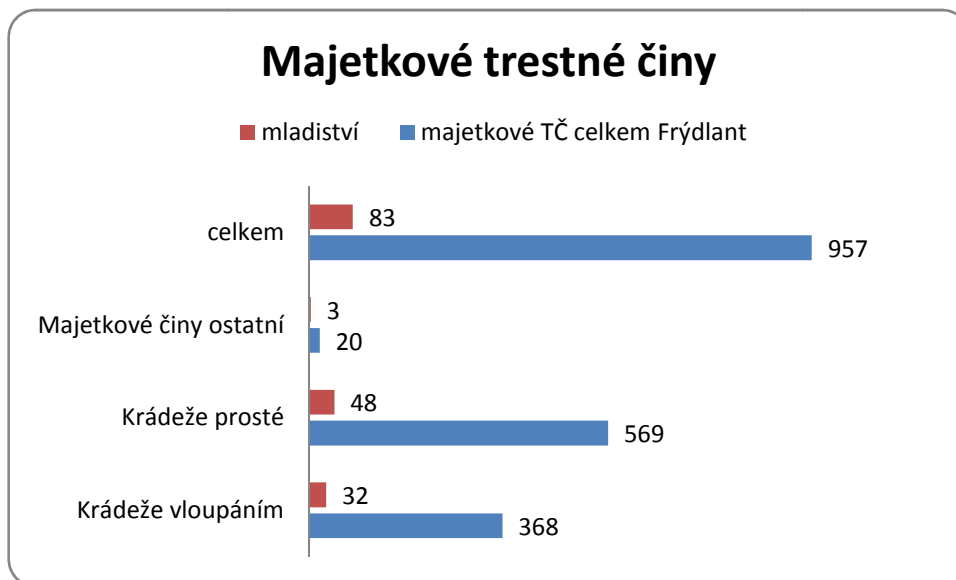
Majetkové trestné činy

Jak vyplývá z výše uvedených statistik, majetkové trestné činy patří do skupiny nejvíce páchaných trestných činů. Ve Frýdlantském regionu bylo celkem zadokumentováno 957 majetkových trestných činů, z tohoto počtu tvoří 83 dokumentů, u kterých naplnil tuto skutkovou podstatu trestného činu mladistvý pachatel (15-17 let).

Níže uvedený graf č. 4 prezentuje rozdělení majetkových trestných činů na krádeže vloupáním, krádeže prosté a ostatní majetkové trestné činy ve Frýdlantském regionu.

Statistické zpracování struktury majetkové kriminality ze strany mladistvých pachatelů od 15ti-17ti let ve Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 4 *Majetkové trestné činy*

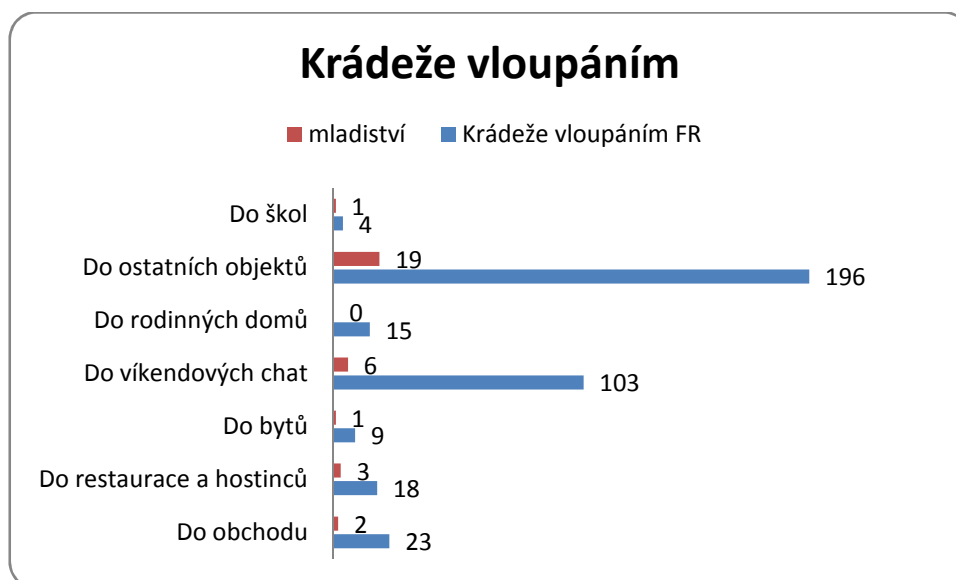
Jak je výše zmíněno, ve Frýdlantském regionu bylo celkem za sledované období spácháno 957 majetkových trestných činů, z nichž 83 spáchali mladiství do 17 let, čímž se podíleli na majetkové trestné činnosti 8,67%.

Statistické zpracování v grafu č. 4 udává následující strukturu majetkové kriminality ve Frýdlantském regionu za období od 01.01.2010 – 31.08.2011. Kde je *krádež prostá* zastoupena z 59,46%, kdy mladiství do 17 let spáchali 48 skutků, což představuje 8,44% . *Krádež vloupáním* je zastoupena z 38,45%, kdy mladiství do 17 let spáchali 32 skutků, což představuje 8,70%. *Majetkové činy ostatní* jsou zastoupeny z 2,09%, kdy mladiství do 17 let spáchali 3 skutky, což představuje 15%.

Získané údaje poukazují na tu skutečnost, že ve Frýdlantském regionu mladiství pachatelé nejčastěji páchají krádeže prosté. Autor se domnívá, že k tomuto stavu přispívá jednak kriminogenní faktory a ta skutečnost, že předměty útoku jsou snadno dostupné. Podrobnější výčet trestných činů krádeže ve Frýdlantském regionu udávají následující grafy, zobrazující předmět krádeží.

Statistické zpracování struktury krádeže vloupáním mladistvých pachatelů ve věku do 15ti – 17ti let ve Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 5 *krádeže vloupáním*

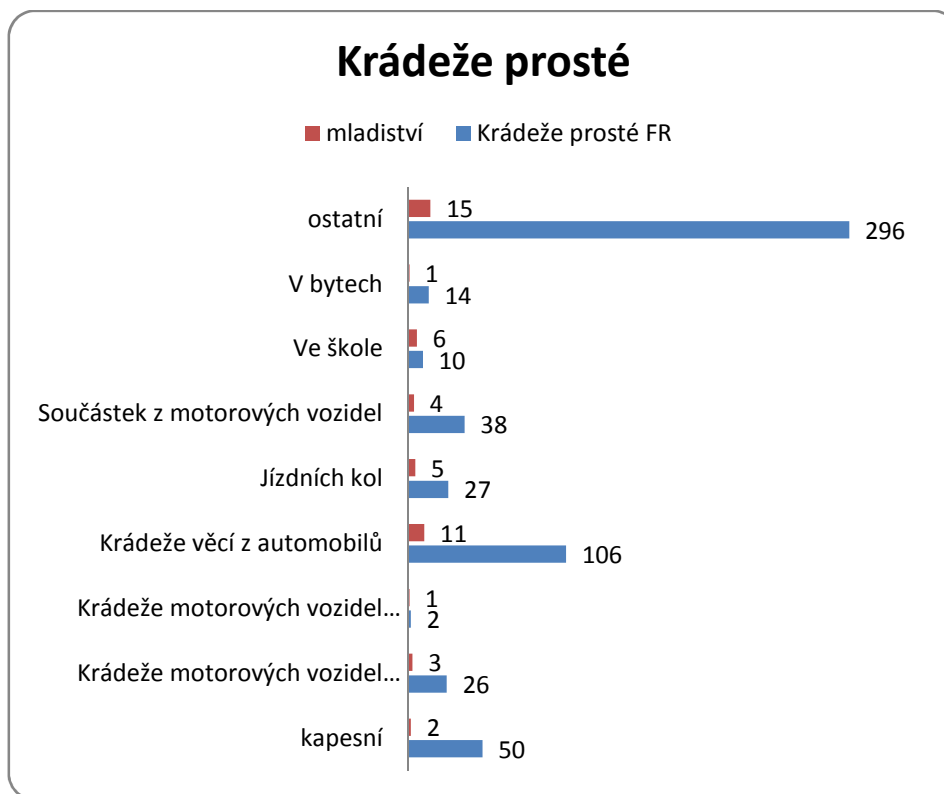
Statistické údaje z výše uvedeného grafu poukazují na skutečnost, že ve Frýdlantském regionu bylo celkem spácháno 368 krádeží vloupáním, z nichž 32 spáchali mladiství do 17 let, což představuje 8,70%. Dále údaje znázorňují strukturu krádeže vloupáním ve Frýdlantském regionu za období od 01.01. 2010 – 31.08. 2011, kde *vloupání do ostatních objektů* je zastoupeno 53,26%, kdy mladiství do 17 let spáchali 19 skutků, což představuje 9,69%. *Vloupání do víkendových chat* je zastoupeno 27,99%, kdy mladiství do 17 let spáchali 6 skutků, což představuje 5,83%. *Vloupání do restaurace a hostinců* je zastoupeno 4,89%, kdy mladiství do 17 let spáchali 3 skutky, což představuje 16,67%. *Vloupání do obchodu* je zastoupeno 6,25%, kdy mladiství do 17 let spáchali 2 skutky, což představuje 8,705%. *Vloupání do bytů a škol* je zastoupeno 3,53%, kdy mladiství do 17 let spáchali shodně po 1 skutku, což představuje 15,38%. Z celkových 15 skutků se ani v jednom případě nepodíleli mladiství pachatelé na *vloupání do rodinných domů*.

Získané údaje poukazují na tu skutečnost, že ve Frýdlantském regionu mladiství pachatelé páchají nejčastěji vloupání do ostatních objektů a vůbec se nepodílejí na vloupání do rodinných domů. Autor se domnívá, že pachatelé této trestné činnosti si tipují objekty tak, aby výsledek byl jistý, jejich odhalení minimální a získané věci se

dali snadno zpeněžit. Tuto autorovu domněnku potvrzuje i případová studie v této bakalářské práci (případ 2).

Statistické zpracování struktury krádeže prosté mladistvých pachatelů ve věku od 15ti – 17ti let za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 6 *krádeže prosté*

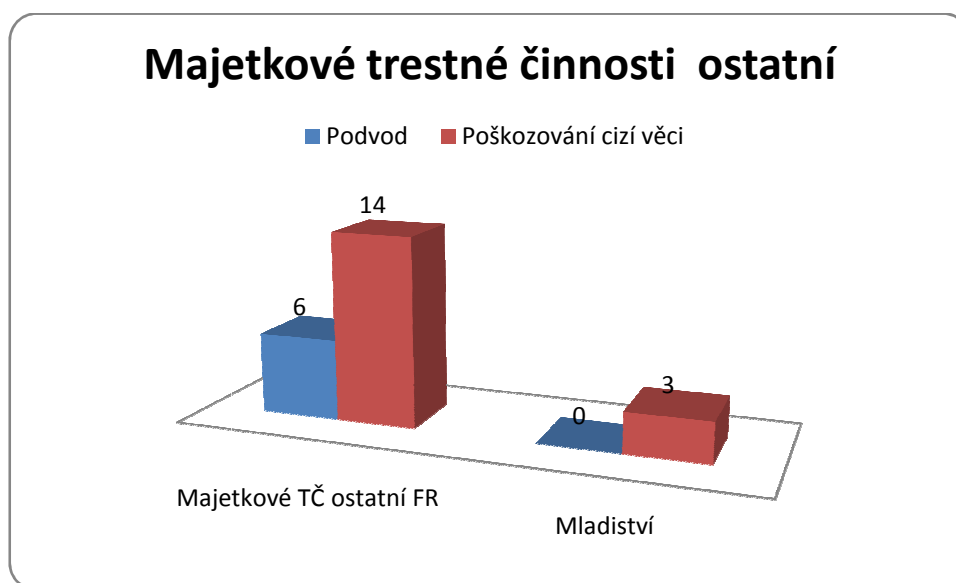
Statistické údaje z výše uvedeného grafu poukazují na skutečnost, že ve Frýdlantském regionu bylo celkem spácháno 569 krádeží prostých, z nichž 48 spáchali mladiství do 17 let, což představuje 8,44%. Dále údaje znázorňují strukturu krádeže prosté ve Frýdlantském regionu za období od 01.01. 2010 – 31.01. 2011, kde je *krádež ostatní* zastoupena 52,02%, kdy mladiství do 17 let spáchali 15 skutků, což představuje 5,07% . *Krádež věcí z automobilů* je zastoupena 18,63%, kdy mladiství do 17 let spáchali 11 skutků, což představuje 10,38%. *Krádeže ve škole* jsou zastoupeny 1,76%, kdy mladiství do 17 let spáchali 6 skutků, což představuje 60%. *Krádeže kol* jsou zastoupeny 4,75%, kdy mladiství do 17 let spáchali 5 skutků, což představuje 18,52%. *Krádež součástek z motorového vozidla* je zastoupena 6,68%, kdy mladiství do 17 let spáchali 4 skutky, což představuje 10,53% . *Krádež motorových vozidel dvoustopých* je zastoupena 4,57%, kdy mladiství do 17 let spáchali 3 skutky, což představuje 11,54%.

Kapesní krádeže jsou zastoupeny 8,79%, kdy mladiství do 17 let spáchali 2 skutky, což představuje 4%. *Krádeže motorových vozidel jednostranných a krádeže v bytech* jsou zastoupeny 2,81%, kdy mladiství do 17 let shodně spáchali 2 skutky, což představuje 12,50%

Získané údaje poukazují na tu skutečnost, že ve Frýdlantském regionu je ze strany mladistvých páčáno nejvíce krádeží ostatních a nejméně jsou páčány krádeže jednostranných motorových vozidel společně s krádežemi v bytech. Autor se domnívá, že tento druh krádeže je doménou mladistvých, neboť vykazuje nejvyšší míru latence⁸ ze všech analyzovaných oblastí. Této skutečnosti nasvědčují i typické způsoby trestné činnosti mladistvých uvedené v teoretické části této bakalářské práce.

Statistické zpracování struktury majetkové trestné činnosti ostatní, spáchané ze strany mladistvých od 15ti – 17ti let ve Frýdlantském regionu za období 01.01 2010 – 31.08. 2011

Graf č. 7 *Majetkové trestné činy ostatní*

Statistické údaje z výše uvedeného grafu poukazují na skutečnost, že ve Frýdlantském regionu bylo celkem spáchano 20 skutků majetkové trestné činnosti ostatní, z nichž 3 spáchali mladiství do 17 let, což představuje 15%.

⁸ **Latence** označuje vlastnost něčeho, co je **latentní** (z lat. *latens*) to jest skryté, utajené, nezjevné. Užívá se o jevech, které se (zatím) neprojevují, přesto jsou už přítomné a mohou se za příhodných okolností vyjevit čili manifestovat. Vyjadřuje časovou prodlevu (tj. zpoždění) mezi iniciací jevu a jeho pozorovatelným projevem. (WIKIPEDIA – otevřená encyklopedie, 2011).

Jak vyplývá z grafu č. 7, mladiství se podíleli pouze na *poškození cizí věci*, která představuje 70% z majetkové trestné činnosti ostatní, kdy tento skutek spáchali ve 3 případech, což představuje 21,43% .

Autor se domnívá, že mezi spouštěcí mechanismy k páčání této trestné činnosti přispívá vliv vrstevnické party a to konkrétně špatně využívání volného času (nuda).

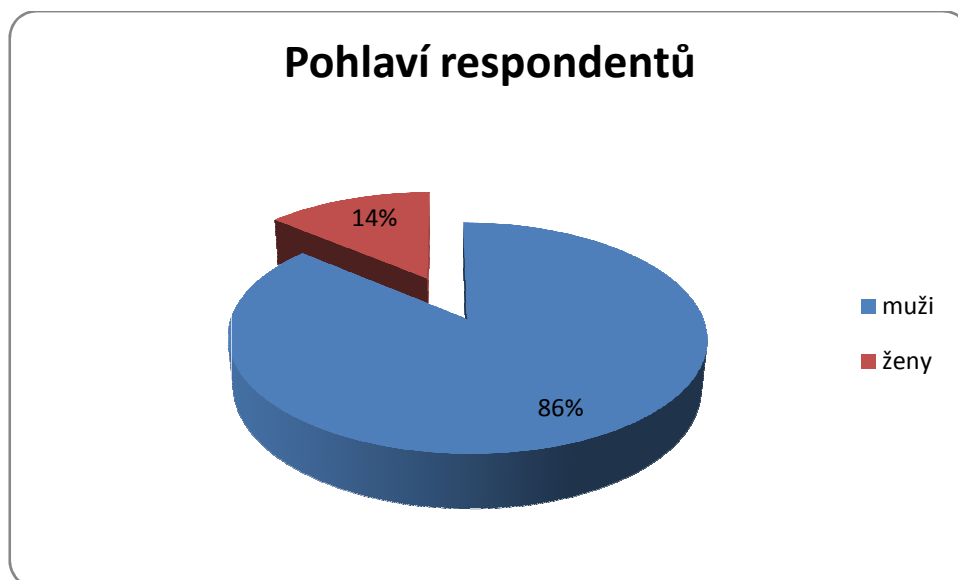
13.2 Deskriptivní data

Pohlaví

Prvním zjišťovaným údajem bylo rozdělení mladistvých pachatelů ve věku od 15ti – 17ti let dle pohlaví. Z celkového počtu 80 pachatelů ve Frýdlantské regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2001 bylo 69 mužů a pouze 11 žen.

Matoušek a Kroftová uvádí, že *muži se trestných činů dopouštějí častěji než ženy, a to ve všech společnostech, ve všech dobách, nezávisle na svém příslušenství k etnické skupině i nezávisle na druhu trestné činnosti* (Matoušek, aj. 2003, s.33).

Graf č. 8 Pohlaví respondentů

Z výše uvedeného grafu, jednoznačně plyne, že ve zkoumaném období převládají *muži nad ženami* v poměru 86,25% ku 13,75%, což odpovídá tvrzení Matouška a Kroftové.

Věk respondentů

Dalším zjišťovaným údajem byl věk respondentů ve Frýdlantském regionu za období 01.01.2010 – 31.08.2011. Pro zjištění věkového rozložení byly určeny celkem 3 věkové oblasti, a to od 15 do 17 let. Pro lepší přehlednost autor této práce zvolil jak tabulku, tak grafické provedení.

Tabulka č. 2 *Věk respondentů*

Celkem	15-16	16-17	17
80	14	39	27

Graf č. 9 *Věk respondentů*

Z výše uvedené tabulky a grafu jednoznačně plyne, že nejpočetnější skupinou jsou jedinci od *16-17-ti let* (48,75%), druhou skupinu tvoří *17-ti letí* (33,75%) a nejméně je zastoupena věková skupina *od 15-16 let* (17,50%).

Autor se domnívá, že zde hraje velkou roli adolescentní období. V teoretické části Večerka uvádí, že *jeden z hlavních úkolů adolescence je nalezení identity* a při pochybnostech o vlastní identitě dochází ke kriminálnímu jednání. Z výše uvedeného grafu se lze tedy domnívat, že mladiství ve věku od 16-17-ti let mají nejvíce pochybnosti o své identitě.

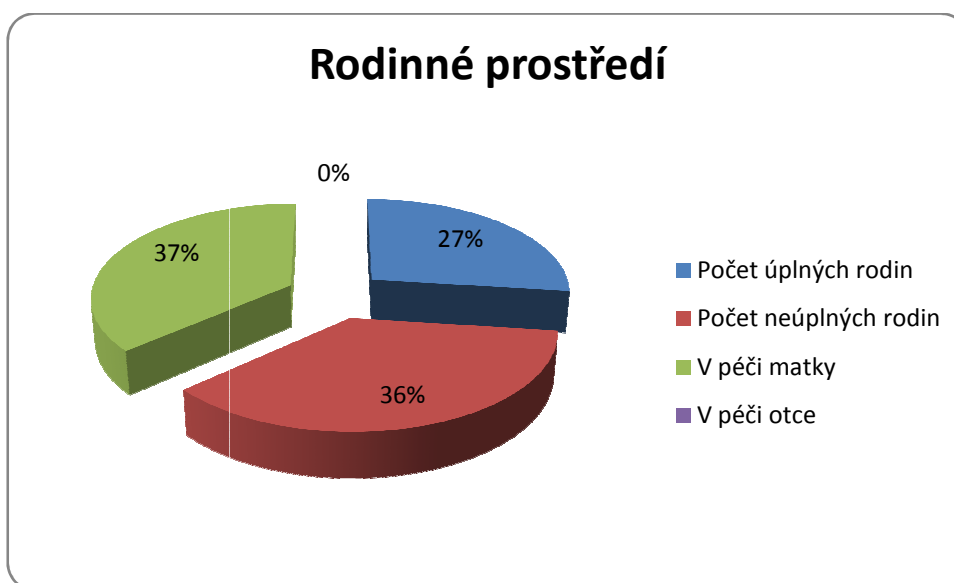
Rodinný původ respondentů

Dalším zjišťovaným údajem bylo prostředí, ve kterém mladiství pachatelé ve Frýdlantském regionu vyrůstají se zaměřením na rodinu. Pro lepší přehlednost autor této práce zvolil jak tabulku, tak grafické provedení.

Tabulka č. 3 Rodinné prostředí

Celkem	Počet úplných rodin	Počet neúplných rodin	V péči matky	V péči otce
80	34	46	46	0

Graf č. 10 Rodinné prostředí

Výše uvedená tabulka a graf znázorňují prostředí delikventní mládeže ve Frýdlantském výběžku za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Autor této práce považuje výchovu za důležitý faktor, který ovlivňuje jedince. Kvalitu lze měřit i tím, zda je úplná či neúplná. Také ten kdo se podílí výchově dítěte, silně ovlivňuje jeho socializaci.

Z výše uvedeného grafu, jednoznačně plyne, že 34 mladistvých (42,50%) je vychováváno *úplnou rodinou* a zbývajících 46 mladistvých (57,50%) žije v *neúplné rodině*.

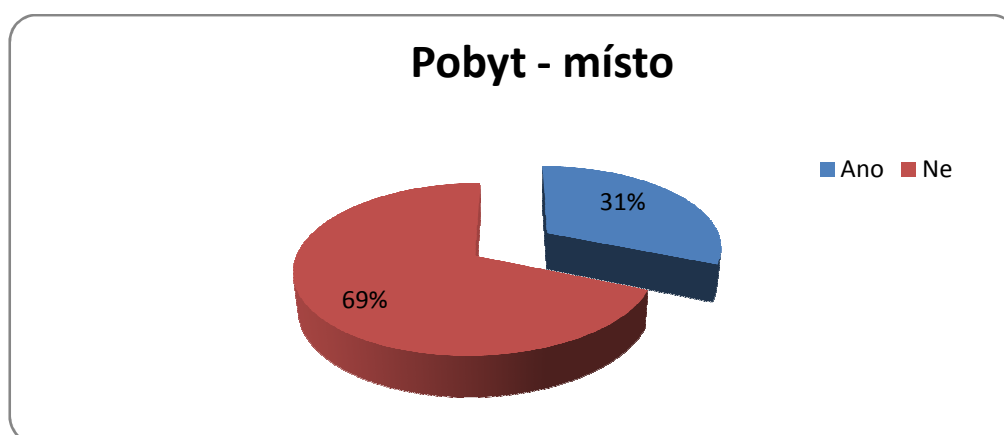
Místo páchaní protiprávního jednání

Dalším zjišťovaným údajem bylo místo spáchání protiprávního jednání mladistvých ve Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011, se zaměřením na to, zda dané místo je či není shodné s trvalým pobytem mladistvého pachatele. Pro lepší přehlednost autor této práce zvolil jak tabulku, tak grafické provedení.

Tabulka č. 4 *Pobyt - místo*

Celkem	Ano	ne
80	25	55

Graf č. 11 *Pobyt - místo*

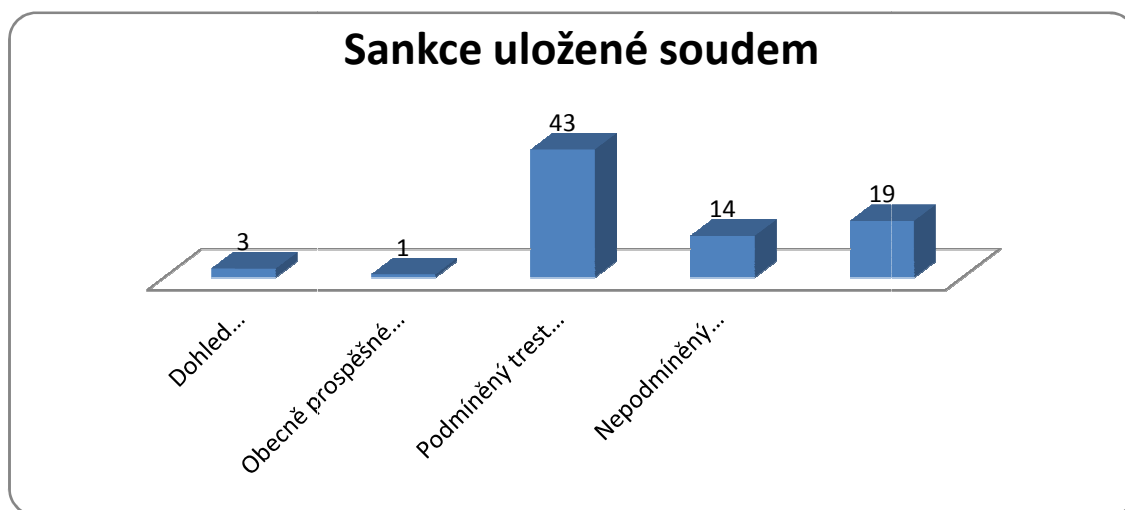
Z výše uvedené tabulky a grafu, jednoznačně plyne, že ke spáchání nezákonné činnosti došlo v 25 případech (31,25%) v *místě trvalého pobytu mladistvého pachatele* a v 55 případech (68,75%) *mimo trvalé bydliště mladistvého pachatele*.

Na základě uvedeného jištění, se autor domnívá, že pachatelé páchají trestnou činnost více mimo trvalé bydliště z důvodu větší imunity. To potvrzuje i fakt, že Frýdlantský region je převážně složen z menších obcí, kde se většina obyvatel vzájemně zná.

Sankce uložené soudem

Dalším zjišťovaným údajem byly sankce uložené soudem za protiprávní jednání mladistvých pachatelů z Frýdlantského regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Graf č. 12 *Sankce uložené soudem*

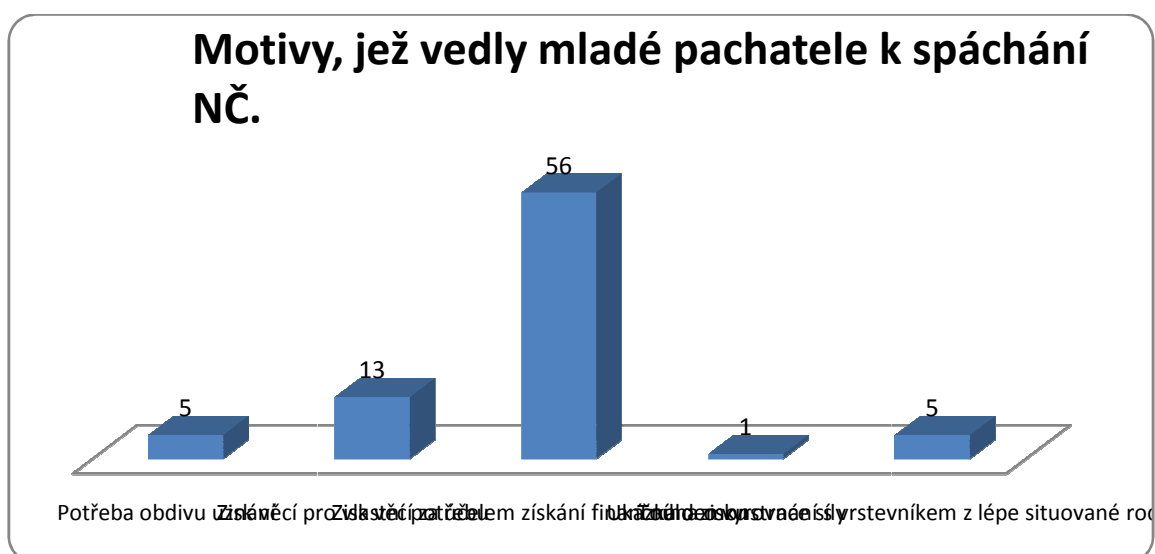

Z výše uvedeného grafu, jednoznačně plyne, že sankcí uložených soudem, kterých bylo proti mladistvým pachatelům TČ užito na základě trestního řízení, soud uložil ve 43 případech (53,75%) *podmíněný trest odnětí svobody*, v 19 případech (23,75%) *společensky prospěšné práce ve volném čase v souběhu s vyrovnáním s poškozeným*, v 14 případech (17,50%) *nepodmíněný trest odnětí svobody*, ve 3 případech (3,75%) *dohled probačního úředníka*, v 1 případě (1,25%) *obecně prospěšné práce*.

Motivy

Dalším zjišťovaným údajem bylo zjistit, co mladé pachatele vedlo k spáchání nezákonné činnosti ve Frýdlantském regionu v období 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Graf č. 13 *Motivy, jež vedly mladé pachatele ke spáchání nezákonné činnosti*

Z výše uvedeného grafu jednoznačně plyne, že v 56 případech (70%) se mladí pachatelé provinili nezákonnou činností z důvodu *získat věc za účelem finančního zisku*, v 13 případech (16,25%) za účelem *získat věc pro vlastní potřebu*, v 5 případech (6,25%) z důvodu *touhy o vyrovnání se s vrstevníky z lépe situovaných rodin*, v 5 případech (6,25%) z *potřeby obdivu a uznání* a v 1 případě (1,25%) *za účelem ukázky demonstrace síly*.

Tyto zjištěné hodnoty jsou v souladu s teoretickými poznatky v této bakalářské práci a to s kapitolou 5 a s případovou studií (Případ 2).

14 Vyhodnocení předpokladů

Na počátku výzkumu, který se týkal mladých pachatelů ve věku od 15 do 17 let, kteří se v období 01.01. 2010 – 31.08. 2011 dopustili majetkového protiprávního jednání ve Frýdlantském regionu, byly celkem stanoveny čtyři předpoklady, ke kterým autor této práce udává následující zjištění.

Předpoklad 1

Předpokládáme, že mezi mladými pachateli převažuje mužská populace. Lze předpokládat, že vzorek respondentů je tvořen z alespoň 85% muži.

Předpoklad analyzován na straně 53 a znázorněn grafem č. 8

Analýzou získaných dat z 80 zkoumaných trestních spisů bylo zjištěno, že se jedná celkem o 69 mužů a 11 žen. Jednoznačně tedy z hlediska pohlaví převládají mladiství muži nad ženami v poměru 86,25% : 13,75%. Předpoklad se potvrdil, je verifikován.

Předpoklad 2

Předpokládáme, že motivem trestné činnosti mladistvých v daném regionu za zvolené období je z více než z 50% získat věci pro vlastní potřebu. Tento předpoklad bude ověřen ze spisové dokumentace v položce protokolu o výsledku obviněného či podezřelého.

Předpoklad analyzován na straně 57 a znázorněn t grafem č. 13

Analýzou získaných dat z 80 zkoumaných trestních spisů bylo zjištěno, že mladiství pachatelé spáchali v 56 případech (70%) protiprávní jednání, kde byl hlavní motiv zisk

finančních prostředků a v 13 případech (23,21%) byl motiv zisk pro vlastní potřebu. Předpoklad se nepotvrdil, je falzifikován.

Předpoklad 3

Předpokládáme, že vyšetřovaní mladí pachatelé z více než 50% pocházejí z neúplných rodin. Za neúplnou rodinu zde považujeme péči jednoho z rodičů.

Předpoklad analyzován na straně 55 a znázorněn tabulkou č. 3 + graf č. 10

Analýzou získaných dat z 80 zkoumaných trestních spisů bylo zjištěno, že 46 mladistvých pachatelů (57,50%) pochází z neúplných rodin a 34 mladistvých pachatelů (42,50%) pochází z úplných rodin. Předpoklad se potvrdil, je verifikován.

Předpoklad 4

Předpokládáme, že důsledkem trestné činnosti mladistvých bude více než z 50% uloženo výchovných opatření.

Předpoklad analyzován na straně 57 a znázorněn graf č. 12

Analýzou získaných dat z 80 zkoumaných trestních spisů bylo zjištěno, že mladistvým pachatelům bylo v 58 případech (72,50%) soudem uloženo trestní opatření a v 22 případech (27,50%) uloženo ochranné opatření. Předpoklad se nepotvrdil, je falzifikován.

Shrnutí

Z provedené analýzy 80 trestních spisů týkajících se protiprávního jednání mladistvých pachatelů ve Frýdlantském regionu lze učinit tyto hlavní závěry:

- trestní činnost ve Frýdlantském regionu páchají převážně mladiství mužského pohlaví
- z hlediska věku převládá věková skupina od 16-17 let
- mladiství pachatelé se často zmocňují věcí z aut, jízdních kol a kapesních krádeží. Lze konstatovat, že ke krádežím přispívá i fakt, že je velmi snadné odcizené předměty zpeněžit (internetový obchod, burzy, zastavárny, obchod mezi spolužáky)
- mladiství pachatelé se dopouštějí především krádeží z ostatních objektů (sklepy, chodby domů, garáže) a z chat.
- mladiství pachatelé z větší části pocházejí z neúplných rodin

- mladí pachatelé páchají protiprávní jednání převážně mimo místa svého pobytu
- soud ukládá mladistvým pachatelům převážně trestní opatření
- mladiství pachatelé se nejčastěji dopouštějí majetkové trestné činnosti, a to krádeže prosté

15 Kazuistika

Kazuistika je zpracována na základě osobních zkušeností autora, který pracuje u Policie České republiky a z výpovědí mladistvých pachatelů. Metodika vycházela z analýzy písemných materiálů, osobních rozhovorů s mladými lidmi a z pozorování.

Tato část bude zaměřena na životní příběhy, mladistvých pachatelů a to na mechanismy, které podpoří či vyvrátí již získaná data.

Z důvodu ochrany osobních údajů osob, jsou uváděná data a jména upravená či smyšlená.

Případ 1 – odcizení osobního vozidla + vloupání do rekreační chalupy

Jméno příjmení: K. P.

Pohlaví: muž

Věk: 17 let

Bydliště: Frýdlant

Rodinný stav: neúplná rodina

K. P. se narodil do úplné rodiny ve Frýdlantě. Rodiče se po devíti letech rozvedli a syn byl svěřen do výchovy matky. Matka od té doby žije sama a pracuje jako vychovatelka v mateřské školce.

Jmenovaný K. P. po celou dobu vedl spořádaný život s dobrým prospěchem a bez kázeňských problémů. Mezi jeho zájmy a záliby patří jízda na kole, sledování akčních filmů, počítačové hry. Zdravotní stav je dobrý. Kouří asi 2 roky, 10 cigaret denně. Z alkoholu má rád pivo a víno. V současné době dokončil učební obor a se svou přítelkyní se schází dodnes za souhlasu rodičů.

V 15 letech se zamiloval do stejně staré spolužačky (s kázeňskými problémy), která navštěvovala stejný učební obor. Oba spolu udržovali intimní život. Když se o tomto stavu dozvěděly rodiče obou aktérů, byl jim tento vztah zakázán pod pohrůžkou postihů. K. P. společně se svou současnou přítelkyní vzniklou situaci řešili společným útekem z domova. Při útěku odcizili klíčky od vozidla své matky a s tímto vozidlem

odjeli. Odcizené vozidlo užívali do té doby, než jim došel benzín. Poté vnikli, po rozbití skleněné výplně okna, do rekreační chalupy, kde byli následující den zadrženi.

K. P. po celou dobu výslechu byl komunikativní, choval se přirozeně. Trestnou činnost nezapíral. Svou matku má rád a to co udělal, ho mrzí. Svého otce vůbec nezná. Do budoucna plánuje sňatek se svou přítelkyní.

Případ 2 – vniknutí do 3 chat a restaurace se spolupachateli

Jméno příjmení: M. V.

Pohlaví: muž

Věk: 17 let

Bydliště: Frýdlant

Rodinný stav: úplná rodina

M. V. se narodil do úplné rodiny. Rodiče se po dvou třech letech rozvedli. Matka, si krátce nato našlo nového přítele, za kterého se provdala. Z tohoto vztahu vzešla dcera Monika. Celá rodina bydlí v bytě o rozměru 2+1 v panelovém domě na sídlišti. Matka pracuje jako uklízečka a otec je u soukromé firmy jako zedník. První problémy se u M. V. začali vyskytovat po nástupu do učení. Jednalo se o kouření marihuany na záchodcích, různé poškozování věcí, zanedbaná školní docházka apod. Všechny tyto prohřešky byly řešeny na školní půdě pohovorem s matkou. V současné době končí učební obor, bez stanovení cílů. K uznávaným hodnotám a zálibám patří pobyt v partě, rekreačně hraje fotbal, kouká na akční filmy a rád hraje počítačové hry. Zdravotní stav M. V. je dobrý. Po problémech dochází s matkou na ambulantní psychologické léčení. Závislost na drogách popírá.

Jak bylo zmíněno problémy u M. V. začaly v 15 letech. Tyto vyvrcholili, když společně s dvěma dalšími kamarády (mladiství) ze stejného sídliště v průběhu jednoho roku násilně vnikli (po rozbití okna a vypáčení vstupních dveří) do 3 chat a jedné restaurace. Kradli vše, na co přišli. Hodnotnější věci si mezi sebou rozdělili dle vlastního uvážení. Následně vše rozházeli a poškodili i některé vnitřní zařízení. M. V. si veškeré odcizené věci neponechával pro svou potřebu, ale prodával spolužákům, či dával do zastavárny. Za získané peníze si kupoval marihuanu, alkohol a značkové věci.

M. V. po celou dobu výslechu spíše mlčel, a když něco řekl, tak z důvodu překroutit celou skutečnost a rozhovor převést na jiné téma. K samotnému skutku uvedl, že důvodem jeho jednání bylo dobrodružství a takzvané vyčištění hlavy. K rodinným

poměru uvedl, že doma ho to nebaví, rodiče mu nerozumí, pořád mu nadávají. Jeho cílem je co nejdříve se odstěhovat od rodičů a žít si svůj vlastní život.

Příklad 3 – fyzické napadení za účelem odcizení jízdního kola

Jméno příjmení: H. N.

Pohlaví: muž

Věk: 17 let

Bydliště: Nové Město pod Smrkem

Rodinný stav: neúplná rodina

H. N. se narodil rozvedené matce, která po rozvodu žila ve staré zástavbě v Novém Městě pod Smrkem v bytě 1+1. Matka v současné době pracuje jako pomocná síla u Městského úřadu v místě trvalého bydliště. Ráda navštěvuje místní restaurace, kde se seznamuje s různými muži, čímž často střídá partnery. První problémy s kázní a docházkou měl H. N. již na základní škole a ty se projevují i v současném studijním oboru, kde se učí na zedníka druhým rokem. K jeho zálibám patří jízda na pěkném kole, což ho uklidňuje, rekreačně hraje fotbal. Zdravotní stav H. N. je dobrý, postava sportovního typu. Kouří a občas po fotbale si dá s kamarády pivo.

Obžalovaný mladiství H. N. chtěl půjčit od svého známého P. O. horské jízdní kolo. Tento mu ho v tomto případě dobrovolně zapůjčil. Když ho znovu H. N. požádal o zapůjčení tak to P. O. odmítl s tím, že si to nepřejí rodiče. Mladistvého H. N. to tak rozčílilo, že napadl P. O. údery pěstí do obličeje a kopanci do těla. Následně odcizil požadované horské kolo, které téhož dne zanechal volně odložené v místě svého bydliště. Po zásahu policie bylo kolo zpět vráceno majiteli. V minulosti byl již H. N. řešen pro přestupek proti občanskému soužití a trestán pro krádež.

H. N. není komunikativní typ. Svoji vinu se snaží bagatelizovat. Sám se vyjadřuje ve stylu, že si za to může sám a o co jim vlastně jde, když jeho otec mu může takových kol koupit kolik chce. Také uvedl, že ten den měl smluvené rande s dívkou, která bydlí v sousední vesnici. O matce prohlásil, že „je stará běhna“ a vůbec mu na ní nezáleží. Svého pravého otce nikdy nepoznal, zato spoustu strejdů ano. Do budoucna by si přál vlastnit pěkné drahé kolo a žít vlastní život. Do vězení nechce.

Shrnutí Kazuistiky

Pro tuto práci byly náhodně vybrány tři příběhy mladistvých pachatelů z Frýdlantského regionu, kterým byla skutková podstata trestného činu prokázána. Na

základě této studie, lze předpokládat, že společným rysem nepříznivého vývoje vnějších projevů jsou:

- Kázeňské prohřešky ve škole
- Záškoláctví
- Užívání drog a alkoholu
- Chybějící vzor otce
- Negativní vliv party
- Negativní vliv médií
- Agresivita, impulzivní jednání
- Nezáměr ze strany rodičů

Jak lze vyvodit z prvního příběhu, mladistvá mužská delikvence může vzniknout na základě partnerského vztahu, kdy ženy často bývají přímými či nepřímými inspirátorkami nezákonné činnosti.

Z druhého případu lze vyvodit, že způsob trávení volného času mladými delikventy může vést k romantickým a nezralým dobrodružstvím. V tomto případě se staly objektem útoku rekreační objekty a restaurace., což koresponduje se statistickými daty a spisy.

Z třetího případu je možné vyvodit závěr, že kriminalita mladistvých má své kořeny v pocitu majetkové nerovnosti, což koresponduje se statistickými daty a spisy.

16 Navrhovaná opatření

Žádná metoda prevence kriminality mladistvých nedá stoprocentní záruku, že bude zabráněno této nezákonné činnosti. Veškerá navrhovaná opatření by měla vycházet z adresátů či cílových skupin, na které je orientována. Prevence neboli předcházení trestné činnosti znamená snahu o to, aby k nezákonné činnosti nedocházelo v budoucnu.

V této práci bude použito rozdělení schématu prevence na primární, sekundární a terciární.

Primární prevence

Z pohledu autora je primární prevence jedna z nejdůležitějších a nejefektivnějších prevencí. Primární prevence se zaměřuje především na výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity se zaměřením na pozitivní ovlivňování dětí

a mladistvých, kteří nemají zkušenosti s nezákonnou činností. Autor se domnívá, že primární prevenci lze realizovat několika způsoby. Jako první způsob navrhuje prezentovat široké veřejnosti důsledky a příčiny vedoucí k nezákonné činnosti mladistvých pachatelů. Jako druhý způsob navrhuje ukázat široké veřejnosti správnou cestu, kterou se mají vydat, aby nezákonné činnosti předešli. Jako třetí způsob navrhuje seznámit širokou veřejnost s taktikou a možnou strategií, jak jednat při zjištění nezákonné činnosti. Pro lepší pochopení by tyto všechny způsoby měly být prezentovány příklady. Dále poukazuje na skutečnost, že pokud má být primární prevence účinná, musí jí provádět osoby zasvěcené do problematiky se zaměřením na všechny společenské skupiny a prostředí, ve kterém vznikají nežádoucí jevy.

Výše uvedené způsoby prevence autor této práce spatřuje v propagačních letácích, součinnostních akcích, pořádáním besed a distribucí filmů jako „Nechte mě být!“, který obsahuje čtyři krátké příběhy, jejichž prostřednictvím jsou dětem ukázány nebezpečné situace, které je mohou potkat, reakce na ně, následky a chování jak oběti, tak pachatele s konečnými důsledky. Dalším takovým filmem je „Zpackané životy“, který prezentuje nejrůznější modelové situace, v nichž se může mladý člověk ocitnout ve volném čase nebo ve škole, jehož cílem je zvyšovat právní vědomí dětí staršího školního věku a středoškoláků.

Na primární prevenci, má mimo jiné značný podíl rodina. Rodina zastává sociální prostor, který po dobu života zásadně ovlivňuje sociální osobnost. Rodiče musí s mladistvým neustále komunikovat a udržovat vztah vzájemné důvěry, snažit se nenásilně vyplňovat trávení volného času, neboť zejména mladiství si chtějí vyzkoušet nové nepoznané věci, nebo upoutat svou pozornost před svými vrstevníky. Také se autor domnívá, že u jedinců, kteří jsou vystaveny nepříznivým vlivům v období vývoje, lze předpokládat, že u nich dojde ke vzniku antisociálního jednání. Další podíl tvoří škola. Škola provází mladistvé po celou dobu jejich dospívání. Škola by měla dokázat poznat a orientovat dítě různě nadané, a to nejen na další studium, ale i na konkrétní zájmovou činnost. Dále by se měla zaměřit na docházku, studijní výsledky a měla by být konkrétním partnerem při jednání s rodiči. Tyto uvedené faktory mohou mít vliv na snižování kriminality, podléhání tlaku vrstevníků na spoluúčasti při páchaní nezákonné činnosti a záškoláctví.

Sekundární prevence

Sekundární prevence se již zabývá jedinci či skupinou, kteří se pravděpodobně stanou či stali pachateli nezákonné činnosti. Těmto jedincům či skupinám se touto cestou snaží pomáhající profese najít pomoc či řešení vzniklého problému a nasměrovat je správným směrem. Autor se domnívá, že při této prevenci by měla být dobrá spolupráce škol s kurátorským oddělením a střediskem výchovné péče ve Frýdlantském regionu, a to zejména v oblasti vzájemné informovanosti o členech rodin s nízkou sociokulturní úrovní a mladistvých, trávících svůj čas bez dozoru a smysluplné náplně mimo domov. Při zanedbání či zjednodušování problému může být na jakoukoli nápravu již pozdě.

Terciární prevence

O terciární prevenci se také hovoří jako o prevenci následné. Zoubková uvádí, že se orientuje na ty mladé lidi, kteří se již v minulosti dopustili nebo dopouštějí trestné činnosti. Usiluje o eliminaci recidivy kriminality i sociálně negativního jednání (šikany, prostituce, záškoláctví, útoky z domova, vandalismus atd.) a resocializaci mladých osob (motivací pro vzdělání a získání odborné kvalifikace atd.) (Zoubková, aj. 2002, s. 63).

Autor se domnívá, že stejně jako v předchozím případě i zde je na místě velmi důležitá spolupráce mezi Střediskem probační a mediační služby, Oddělením sociální a právní ochrany a Policií České republiky, aby bylo co nejvíce využíváno pro řešení problémů i zaběhlých, či nově vznikajících doprovodných služeb ve Frýdlantském regionu (služby Pedagogicko-psychologické poradny, psychiatrické léčebny, K-centrum Frýdlant). Tuto spolupráci spatřuje zejména v dohledu, kontrole a pomoci mladistvým pachatelům trestné činnosti, v poskytování sociálně-právního poradenství a v sociální intervenci. Dále by pracovníci pomáhajících profesí měli mít zejména zájem o to, aby se jejich práce odrazila na chování klienta, a to v pozitivním smyslu, aby mladistvý přinejmenším nepáchal trestnou činnost a choval se bezproblémově a nespokojit se jen s navázáním vztahu s klientem.

Závěr

Tématem této bakalářské práce byla trestná činnost mladistvých ve vybraném regionu. Cílem bylo popsat a vysvětlit nejčastější motivy vedoucí k majetkové kriminalitě mladistvých ve Frýdlantské regionu Libereckého kraje po nabití účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011, se zaměřením na nejčastější trestné činy, jejich formy, tresty a důsledky.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, a to teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována za pomoci odborné literatury se zaměřením na motivy a důsledky vedoucí ke kriminalitě mládeže. Autor zde popisuje a vysvětluje základní pojmy, krátký historický exkurz do trestněprávní úpravy kriminality dětí a mládeže, zaobírá se rizikovými stádii ve vývoji jedince v jednotlivých etapách, kriminogenními faktory, motivy, důsledky a strukturou kriminality mladých ve vztahu k trestné činnosti.

V praktické části jsou prezentovány výsledky zkoumaného vzorku, tedy mladistvých pachatelů známých trestných činů a to na základě analýz statistických materiálů a dokumentů. Praktická část byla rozdělena do čtyř částí. V první části autor popisuje Frýdlantský region. Druhá část je zaměřena na cíle, předpoklady, zkoumaný vzorek a metody průzkumu. Třetí část se týká vlastního průzkumu, kde je prezentována celková kriminalita ve Frýdlantském regionu a v Libereckém kraji za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011 se zaměřením na majetkovou trestnou činnost mladistvých a zpracování dat formou deskriptivní statistiky a prezentaci příkladů z praxe. Ve čtvrté části autor provedl vyhodnocení předpokladu, shrnutí a navrhl opatření se závěry.

Vyhodnocením dat autor této práce zjistil, že ve Frýdlantském regionu za období 01.01. 2010 – 31.08. 2011 bylo celkem evidováno 1184 trestných činů. Majetková trestná činnost zastupuje 957 případů (80,83%). Z tohoto počtu bylo 612 (63,95%) případů objasněno se závěrem známý pachatel. Mladiství se podíleli na majetkové trestné činnosti v 83 případech (8,67%). Ze získaných dat bylo zjištěno, že mladiství pachatelé se nejčastěji dopouštějí majetkové trestné činnosti, a to krádeže prosté ve 48 případech (8,44%). Tento výsledek autor přisuzuje skutečnosti, že touto trestnou činností se dají nejsnadněji získat věci, které se snadno zpeněží. To potvrzují i data získaná k motivu páchání trestné činnosti mladistvých, kdy v 56 případech (70%) byl hlavní motiv zisk věcí za účelem získání finančního zisku. Za uvedené majetkové trestné činy bylo soudními orgány mladistvým pachatelům, nejčastěji uloženo trestní

opatření a to v 58 případech (72,50%). Z tohoto pohledu se autorovi nepotvrdil předpoklad týkající se důsledků. Za další důležitý výsledek provedeného výzkumu autor považuje skutečnost, že majetkové trestné činnosti se nejčastěji dopouštějí mladí muži ve věku 16-17 let z neúplných rodin mimo své trvalého bydliště.

Zpracovaná bakalářská práce má sloužit nejen autorovi pro další služební činnost, ale i pro ostatní pomáhající profese jako zdroj informací k otázce majetkové kriminality páchané mladistvými ve Frýdlantském regionu.

Autor se domnívá, že zásadním a nedůležitějším řešením problematiky majetkové trestné činnosti mladistvých, je úzká spolupráce mezi pomáhajícími profesemi na všech úrovních což se odrazí na účinné prevenci.

Seznam použité literatury

BLATNÍKOVÁ, Š., NETÍK, K., 2009. *Příspěvek k problematice predikce kriminálního jednání* [online]. [vid. 09. 07. 2011] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-k-problematice-predikce-kriminalniho-jednani.aspx>

CIBULKA, K., CIBULKOVÁ, V., 2005. *Trestní právo*. 1. vyd. Ostrava: Sokrates. ISBN 80-86572-21-8.

ČÁP, J., MAREŠ, J., 2007. *Psychologie pro učitele*. 2. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-273-7.

ČÍRTKOVÁ, L., 2009. *Forenzní psychologie*. 2 uprav. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-213-4.

ČAČKA, O., 2000. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace*. 1. vyd. Brno: Doplněk. ISBN 80-7239-060-0.

GJURIČOVÁ, J., ŽÁRKOVSKÝ, M., 1999. *Vývoj kriminality v České republice se zvláštním zřetelem na kriminalitu dětí a mládeže*. Kriminalistika 1999, č. 1 [online]. [vid. 16. 08. 2011] Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/1999/9901/vyvoj.html>

Intelligence. 2011. In: *WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie* [online]. [vid. 05. 08. 2011] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Intelligence>.

JELÍNEK, J., 2010. *Trestní právo hmotné: obecná část, obecná část, zvláštní část*. 2 vyd. Praha: Leges. ISBN 978-80-87212-49-3.

KARABEC, Z., 2003. *Restorativní justice: sborník příspěvků a dokumentů*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 80-7338-021-8.

KRATOCHVÍL, V., 2009. *Kurs trestního práva. Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-042-3.

KOUDELKOVÁ, A., 1995. *Psychologické otázky delikvence*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing. ISBN 80-7187-022-6.

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., 2001. *Člověk-prostředí-výchova*. Brno: Padio. ISBN 80-7315-004-2.

KYRIACOU, Ch., 2005. *Řešení výchovných problémů ve škole*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-945-3.

KUTNOVÁ, M., 2004. *Mladiství pachatelé na prahu tisíciletí*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 80-7338-033-1

- LOTRIE, S., aj., 2000. *Soudnictví pro mladistvé v Kanadě a v České republice*. Praha: Institut Ministerstva spravedlnosti České republiky pro další vzdělávání soudců a státních zástupců a Ministerstvo spravedlnosti Kanady. ISBN 80-902656.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D., 2006. *Vývojová psychologie*. 2. aktual. Vyd. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 80-247-1284-9.
- MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A., 2003 *Mládež a delikvence*. 2. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-771-X.
- MÜHLPACHR, P., 2008. *Sociopatologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4550-7.
- MARTÍNEK, Z., 2009. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. 1 vyd. Praha: Grada Publishing a.s.. ISBN 978-80-247-2310-5.
- Mapa Frýdlantska [online],[vid.12. 09. 2011] Dostupné z:
<http://www.frydlantsko.cz/cs/mapa.html>.
- Motivace In: *WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie* [online]. [vid. 31. 07. 2011]
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Motivace>
- NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., 2004. *Kriminologie*. 2 přepracované vyd. Praha: ASPI. ISBN 80-7357-026-2.
- PEŠATOVÁ, I., 2003. *Vybrané kapitoly z etopedie I díl Klasifikace a diagnostika poruchy chování*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 80-7083-750-0.
- PORADA, V., 2007. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-042-0.
- ŘÍČAN, P., 2006. *Cesta životem*. 2. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7367-124-7.
- ŘÍČAN, P., 2007. *Psychologie osobnosti: [obor v pohybu]*. 5.vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-347-1174-4.
- SUCHÝ, O., ŠVANCAR, Z., 1972 *Mládež a kriminalita*. 1. vyd. Praha: Melantrich.
- SPURNÝ, J., 1996. *Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu*. 1. vyd. Praha: Eurounion. ISBN 80-85858-30-4.
- SOCHŮREK, J., 2003. *Nástin vybraných problémů forenzní psychologie I. díl Obecná část*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 80-7083-745-4.
- SKUTIL, M., 2011. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-778-7

SPF Group, v.o.s. *Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko 2007* [online]. [vid. 20.09. 2011] Dostupné z: http://www.horskyspolek.cz/files/a_analyza_soc-ek_rozvoje.pdf

ŠÁMAL, P., 2007. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck. ISBN 978-80-7179-375-5.

ŠVINGALOVÁ, D., 2006. *Úvod do vývojové psychologie*. 1. vyd. Liberec: TUL. ISBN 80-7372-057-4.

VANTUCH, P., 2010. *Ochranná opatření v trestním zákoníku* [online]. [vid. 17. 09. 2011]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-40206950-ochrana-opatreni-v-trestnim-zakoniku>.

VÁGNEROVÁ, M., 1999. *Psychologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-214-9

VÁGNEROVÁ, M., 2004. *Psychologie pro pomáhající profese*. 4. vyd. rozš. Praha: Portál. 978-80-7367-414-4.

VEČERKA, K., 2004. *Mladiství pachatelé na prahu tisíciletí*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 80-7338-033-1.

ZEZULOVÁ, J., 1997. *Trestní zákonodárství nad mládeží*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-1643-4.

ZOUBKOVÁ, I., 2002. *Kontrola kriminality mládeže*. 1.vyd. Aleš Čeněk, Dobrá voda u Pelhřimova: Jaroslav Samek. ISBN 80-86473-08-2.

ZOUBKOVÁ, I., NIKL, J., ČERNÍKOVÁ, V., 2001. *Kriminalita mládeže*. 1.vyd. Praha: Policejní akademie České republiky. ISBN 80-7251-070-3.

ZAPLETAL, J., 2005. *Prevence kriminality*. 2. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky. ISBN 978-80-86795-75-1.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 2009, částka 11 [vid. 10. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon. In *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 1961, částka 65 [vid. 03. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>.

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže). In *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 2003, částka 79 [vid. 10. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. [online]. 1999, částka 106 [vid. 11. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>.

Statistiky:

Statistické přehledy celkové kriminality KŘP Libereckého kraje za období od 01.01. 2010 – 31.08. 2011.

Statistické přehledy ČSÚ, Libereckého kraje o stavu obyvatelstva k 31.12. 2010 .

Statistické přehledy Ministerstva školství a mládeže a tělovýchovy – rejstřík škol k 31.12.2010.

Seznam Tabulek:

TABULKA Č. 1	Přehled jednotlivých trestných činů a jejich podskupin	45
TABULKA Č. 2	Věk respondentů	54
TABULKA Č. 3	Rodinné prostředí	55
TABULKA Č. 4	Pobyt – místo	56
TABULKA Č. 5	Věková struktura obyvatel Frýdlantského regionu k 31.12. 2010	I
TABULKA Č. 6	Rejstřík škol ve Frýdlantském regionu k 31.12. 2010	II
TABULKA Č. 7	Obyvatelstvo v obcích Frýdlantského regionu podle dosažení vzdělanosti	II
TABULKA Č. 8	Rodinné rozložení v obcích Frýdlantského regionu	III

Seznam grafu:

GRAF Č. 1	Celková kriminalita mládeže Libereckého kraje	46
GRAF Č. 2	Kriminalita mládeže Frýdlantského regionu	47
GRAF Č. 3	Celkové porovnání kriminality mládeže	48
GRAF Č. 4	Majetkové trestné činy	49
GRAF Č. 5	Krádeže vloupáním	50
GRAF Č. 6	Krádeže prosté	51
GRAF Č. 7	Majetkové trestné činy	52
GRAF Č. 8	Pohlaví respondentů	53
GRAF Č. 9	Věk respondentů	54
GRAF Č. 10	Rodinné prostředí	55
GRAF Č. 11	Pobyt – místo	56
GRAF Č. 12	Sankce uložené soudem	57
GRAF Č. 13	Motivy, jenž vedly mladé pachatele ke spáchání nezákonné činnosti	57

Seznam příloh

Příloha č. 1	Struktura obyvatelstva Frýdlantského regionu	I
Příloha č. 2	Částečný statistický výkaz kriminality Libereckého kraje	IV

Přílohy

Příloha č. 1 Struktura obyvatelstva Frýdlantského regionu

Struktura obyvatel podle věku je na základě průběžné evidence dostupná ze statistických zdrojů každoročně, struktura podle vzdělání, úplnost rodin se zjišťuje pouze jednou za 10 let ve sčítání lidu, domů a bytů. Vzhledem k tomu, že statistické údaje o sčítání lidu z roku 2011 nejsou k dispozici, budou použity údaje z roku 2001.

Věková struktura obyvatelstva

Tabulka č. 5 Věková struktura obyvatel Frýdlantského regionu k 31.12. 2010

Název	Celkem obyvatel	v tom		věkové rozložení					Průměrný věk obyvatel		
		muži	ženy	0-14 let	15-24 let	25-44 let	45-64 let	65 a více	celkem	muži	ženy
Územní působnost OOP ČR Frýdlant											
Bulovka	907	474	433	166	125	302	238	76	36,6	35,7	37,6
Černousy	353	193	160	48	49	101	115	40	40,7	37,3	44,9
Dětrichov	724	354	370	118	102	236	202	66	37,8	37,1	38,4
Frýdlant	7 590	3 694	3 896	1 230	1 011	2 215	2 040	1 094	39,8	38,3	41,2
Heřmanice	228	119	109	32	33	64	66	33	40,4	38,8	42,2
Habartice	517	284	233	99	73	157	138	50	36,7	34,6	39,3
Krásný Les	448	219	229	77	59	128	112	72	39,7	40,2	39,2
Kunratice	389	200	189	56	45	123	122	43	40,0	39,8	40,2
Pertoltice	287	138	149	60	29	84	81	33	38,4	39,2	37,7
Višňová	1 371	691	680	205	183	403	378	202	40,3	39,3	41,2
Územní působnost OOP ČR Hejnice											
Hejnice	2 813	1 346	1 467	464	342	851	769	387	39,6	38,6	40,5
Lázně Libverda	450	220	230	61	67	147	120	55	39,4	37,8	41,0
Raspenava	2 849	1 414	1 435	477	369	813	811	379	39,7	39,3	40,1
Bílý potok	671	331	340	98	70	206	188	109	41,7	41,7	42,2
Územní působnost OOP ČR Nové Město pod Smrkem											
Dolní Řasnice	551	285	266	101	76	169	141	64	37,4	37,00	37,7
Horní Řasnice	251	137	114	42	40	68	74	27	37,9	34,4	42,1
Jindřichovice pod Smrkem	683	327	356	114	74	177	173	145	42,0	41,0	43,0
Nové Město pod Smrkem	3 884	1 938	1 946	664	571	1 109	1 091	449	38,4	37,8	38,9

Zdroj: Statistická ročenka Libereckého kraje 2010

Tabulka ukazuje věkovou strukturu obyvatel Frýdlantského regionu. Je zjevné, že Frýdlantsko má relativně mladé obyvatelstvo, které žije spíše v obcích na severu a severovýchodě, zatímco starší obyvatelstvo na jihu a jihovýchodě.

Vzdělanostní struktura obyvatel

Tabulka č. 6 *Rejstřík škol ve Frýdlantském regionu k 31.12.2010*

Územní působnost	Základní školy	Střední školy
OOP ČR Frýdlant	7	2
OOP ČR Hejnice	3	1
OOP ČR Nové Město pod Smrkem	3	0

Zdroj: Ministerstvo školství a mládeže a tělovýchovy – rejstřík škol

Tabulka č. 7 *Obyvatelstvo v obcích Frýdlantského regionu podle dosaženého vzdělání .*

Obec	Základní a neukončeno	Vyučen a stř. odb. bez mat.	Úplné střední s mat.	Vyšší odb. a náb. a náb.	VŠ vědecké přípravy	Bez vzdělání a nezj.	Index vzdělanosti
Územní působnost OOP ČR Frýdlant							
Bulovka	37,46	42,79	13,95	1,25	1,57	2,98	18,34
Černousy	45,69	37,45	12,36	1,50	1,12	1,87	16,10
Dětrichov	31,92	49,89	13,32	2,33	0,42	2,11	16,49
Frýdlant	24,18	42,08	23,39	3,23	5,11	2,01	36,84
Heřmanice	28,02	54,40	14,29	1,65	1,10	0,55	18,13
Habartice	28,57	47,80	16,76	3,57	1,65	1,65	23,63
Krásný Les	35,42	43,45	14,29	1,79	3,27	1,79	22,62
Kunratice	33,44	45,74	12,62	1,26	0,32	6,62	14,51
Pertoltice	36,46	44,27	16,15	2,08	0,00	1,04	18,23
Višňová	30,88	49,26	12,96	1,38	1,84	3,68	18,01
Územní působnost OOP ČR Hejnice							
Hejnice	26,13	47,07	19,72	2,71	3,34	1,04	29,11
Lázně Libverda	24,93	45,26	21,41	3,79	2,98	1,63	31,17
Raspenava	31,55	46,75	15,20	1,67	2,65	2,18	22,17
Bílý potok	35,01	44,68	15,47	1,55	0,58	2,71	18,18
Územní působnost OOP ČR Nové Město pod Smrkem							
Dolní Řasnice	39,56	42,75	12,53	0,49	2,46	2,21	17,94
Horní Řasnice	46,41	40,33	8,29	0,55	1,10	3,31	11,5
Jindřichovice pod Smrkem	42,24	37,33	12,57	1,38	0,59	5,89	15,13
Nové Město pod Smrkem	34,09	42,05	16,47	2,53	3,24	1,62	25,48

Pozn.: Index vzdělanosti je součtem podílů obyvatel s úplným středoškolským vzděláním a dvojnásobku podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním (čímž vyšší index, tím vzdělanější obyvatelstvo).

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Tabulky ukazují počet škol a vzdělanost ve Frýdlantském regionu. Nejvzdělanější obyvatelstvo žije ve Frýdlantě, následují Lázně Libverda, Hejnice a Nové Město pod Smrkem. U menších venkovských obcí je podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním nepatrný. Podíl obyvatel se základním nebo neukončeným vzděláním dosahuje téměř 50%.

Rodinná struktura obyvatel

Tabulka č. 8 Rodinné rozložení v obcích Frýdlantského regionu.

Obce	Celkový počet domácností	Úplné rodiny	Neúplné rodiny	Nerodinné domácnosti	Domácnosti jednotlivců
Územní působnost OOP ČR Frýdlant					
Bulovka	307	180	44	9	74
Černousy	137	72	15	3	47
Dětrichov	223	136	33	1	53
Frýdlant	3 125	1 703	383	97	942
Heřmanice	94	56	12	0	26
Habartice	185	103	24	1	57
Krásný Les	175	96	18	1	60
Kunratice	146	83	27	1	35
Pertoltice	107	54	12	3	38
Višňová	532	297	76	11	148
Územní působnost OOP ČR Hejnice					
Hejnice	1 130	639	142	9	339
Lázně Libverda	207	98	25	-	84
Raspenava	1 106	648	161	10	287
Bílý potok	265	151	28	9	77
Územní působnost OOP ČR Nové Město pod Smrkem					
Dolní Řasnice	198	112	25	6	55
Horní Řasnice	98	57	9	-	32
Jindřichovice pod Smrkem	225	128	27	2	68
Nové Město pod Smrkem	1 536	904	204	31	397

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001

Tabulka ukazuje rodinné rozložení ve Frýdlantském regionu, kdy v roce 2001 bylo z celkového počtu domácností 1265 neúplných rodin což je 12,91%

Příloha č. 2 Ukázka statistického výkazu kriminality Libereckého kraje

Policejní prezidium ČR

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2010 do 31.10.2010

Kraj: KRP LIBERECKÉHO KRAJE

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno			Spácháno skutků						
			Počet	%,	Dodatečně	Pod vlivem	z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	
TSK												
101	Vraždy loupežné	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
102	Vraždy sexuální	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
101-106	Vraždy celkem:	6	4	66,67	1	2	2	3	0	0	0	0
131	Loupeže	34	19	55,88	3	1	0	11	0	9	0	9
132	Loupeže na finančních institut.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
101-190	Násilné činy celkem:	228	150	65,79	18	20	19	75	4	17	21	0
201	Znásilnění	10	8	80,00	0	2	2	3	0	0	0	0
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
212	Pohlavní zneužívání ostatní	28	25	89,29	1	1	1	0	2	5	7	7
201-290	Mravonoštní činy celkem:	51	43	84,31	1	3	3	4	2	5	6	6
311	Krádeže vliupáním do obch.	38	16	42,11	4	0	0	13	1	0	0	0
321	Kr. vl. do restaurací a hostinů	23	13	56,52	3	0	0	16	0	0	0	0
371	Krádeže vliupáním do bytů	29	16	55,17	1	0	0	13	0	2	2	2
372	Kr. vl. do vik. chat soukr. osob	84	30	35,71	8	1	1	37	0	2	2	2
373	Kr. vl. do rodinných domků	44	11	25,00	1	0	0	12	0	1	1	1
390	Kr. vl. do ostatních objektů	424	99	23,35	12	2	2	88	2	12	14	14
311-390	Krádeže vliupáním celkem:	701	207	29,53	32	4	4	196	4	28	32	2
411	Krádeže kapesní	65	10	15,38	3	2	2	5	0	2	2	2
431	Krádeže mot. voz. dvoustupňových	157	28	17,83	3	3	3	25	0	1	1	1
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	7	2	28,57	0	0	0	2	0	0	0	0
433	Krádeže věci z automobilů	278	46	16,55	4	4	3	47	0	2	2	2
411-490	Krádeže prosté celkem:	1 088	268	24,63	28	14	12	232	6	21	27	27